

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage

รายงานประจำปี

2562

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือ สมเด็จพระเจ้า
ทรงก่อตั้ง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ 100,000 บาท เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2515
เพื่อแก้ปัญหา “เจ็บ จน ไม่รู้” ของประชาชน

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เป็นนายกิตติมศักดิ์ เมื่อปี 2539 จนถึงปัจจุบัน
พระองค์ยังคงทรงงานสืบทอดพระราชปณิธานของสมเด็จพระย่าอย่างต่อเนื่อง
เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนและสร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่
เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

สารจากประธานกรรมการ

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ออกเดินทางบนเส้นทางสายการพัฒนา นับจากจุดเริ่มต้นที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีพระราชปณิธานที่จะพลิกชีวิตชาวไทยภูเขาในถิ่นทุรกันดารให้ประกอบอาชีพสุจริต ตั้งแต่ปี 2515 เป็นต้นมา ก่อนที่แนวคิดเรื่องการพัฒนาทางเลือกจะเป็นที่รู้จักแพร่หลาย

เป้าหมายสำคัญของ ‘ศาสตร์พระราชา’ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และ ‘ตำราแม่ฟ้าหลวง’ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี คือ นำพาให้คนหลุดพ้นจากวงจร ‘เจ็บ จน ไม่รู้’ เพื่อพึ่งพาตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี

ตลอด 47 ปีที่ผ่านมา การดำเนินงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ค่อยๆ ขยับจากการปลูกพืชทดแทนยาเสพติด สู่การพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนที่สร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ได้ขยายขอบเขตครอบคลุมการแก้ปัญหายาเสพติดในบริบทเมืองอย่างเต็มตัว ณ โครงการร้อยใจรักษ์ ตำบลท่าตอน อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องด้วยสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปัจจุบันแพร่ระบาดในรูปแบบของสารเสพติดสังเคราะห์ ทั้งการผลิต การจำหน่าย และการลำเลียง โดยเฉพาะบริเวณภาคเหนือตอนบนของไทยซึ่งก่อความเสียหายอันประเมินค่าไม่ได้แก่ประเทศ จึงควรนำแนวทางปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาทางเลือกมาประยุกต์ใช้ในบริบทเมืองด้วย เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและลดความเสี่ยงไม่ให้ชุมชนกลับไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ

ในขณะเดียวกัน ในฐานะผู้ผลักดันนโยบายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนาในระดับชาติผ่านเวทีการประชุมระดับสากลอย่างต่อเนื่อง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้ก้าวจากเวทีด้านยาเสพติด ในการประชุมคณะกรรมการยาเสพติดแห่งสหประชาชาติ (Commission on Narcotic Drugs-CND) ไปยังเวทีด้านอาชญากรรมและนิติธรรม ในการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice-CCPCJ) สมัยที่ 28 ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย เพื่อลดปัญหาอาชญากรรมทั่วโลกโดยโครงการพัฒนาอดอยตุงฯ เป็นตัวอย่างที่เน้นการพัฒนาศักยภาพชุมชน ปลูกจิตสำนึกที่ดี เคารพต่อกฎระเบียบของชุมชน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการแก้ปัญหาด้านอาชญากรรมและยาเสพติดอย่างยั่งยืน

จาก พ.ศ. 2531 ที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เริ่มโครงการพัฒนาทางเลือกที่อดอยตุง จังหวัดเชียงราย สู่การแก้ปัญหาสารเสพติดสังเคราะห์ในบริบทเมือง ณ โครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่ และขยายไปยังเวทีสำคัญในต่างประเทศ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เชื่อมั่นว่าศาสตร์พระราชาและตำราแม่ฟ้าหลวง คือ แสงไฟนำทางที่สร้างความมั่นคงและความยั่งยืนอย่างไร้พรมแดน แม้ในพื้นที่และยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล

ประธานกรรมการ

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

สารจากเลขาธิการ

การดำเนินงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์เกือบ 5 ทศวรรษที่ผ่านมา ได้พิสูจน์ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนให้พึ่งตนเองได้ และอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมอย่างพึ่งพาอาศัยที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้พระราชทาน แก่พลนิกรชาวไทยเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญที่สุดท่ามกลางสถานการณ์โลก ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน โดยเฉพาะวิกฤตสิ่งแวดล้อม ซึ่งนับเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อประชากรโลกทุกคน ไม่ว่าจะอาศัยอยู่ในภูมิภาคใด ไม่ว่าจะในบริบทสังคมเมืองหรือสังคมชนบท และไม่ว่า จะยากดีมีจนเท่าไรก็ตาม

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เดินหน้าสานต่องานพัฒนาตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะมิติสิ่งแวดล้อม ด้วยตระหนักดีว่าการดำเนินชีวิตของคนย่อมสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อความเจริญหรือเสื่อมถอยของธรรมชาติอย่างไม่อาจแยกขาดจากกันได้

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มุ่งมั่นในการเป็นองค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กิจกรรมหนึ่งที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2555 คือ การจัดการขยะอย่างยั่งยืน ณ โครงการพัฒนาโดยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงราย ซึ่งสามารถลดขยะสู่บ่อฝังกลบลงได้เรื่อยๆ จนไม่มีขยะสู่บ่อฝังกลบเลย (zero waste to landfill) ใน พ.ศ. 2562 ด้วยความร่วมมือร่วมใจจากพนักงานมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ กว่า 1,800 คน และนักท่องเที่ยวที่มาดอยตุง

ส่วนในด้านธุรกิจเพื่อสังคม แบรนด้อยตุงมีเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด ด้วยหลัก ‘ใช้น้อย’ คือ ลดการใช้พลังงานประเภทใช้แล้วหมดไป และ ‘ปล่อยน้อย’ คือ ลดการปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ตลอดจนดำเนินงานตลอดกระบวนการบนหลักคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เพื่อให้ธุรกิจของเรามีส่วนช่วยให้โลกใบนี้ดีขึ้นกว่าเดิม

ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมของชุมชนเป็นแรงผลักดันสำคัญให้เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สืบสานพระราชปณิธานอย่างไม่ย่อท้อ โดยมีเป้าหมายปลายทางคือคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม เพื่อโลกในวันพรุ่งนี้ที่ “คนอยู่ได้ ป่าก็อยู่ได้”

ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ
เลขาธิการ

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะกรรมการ และคณะที่ปรึกษา มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

คณะกรรมการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

1. หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล	ประธานกรรมการ
2. ท่านผู้หญิงนฤตวี วีระไวทยะ	กรรมการ และเลขาธิการ
3. นายนคร พงศ์น้อย	กรรมการ
4. นายบรรยง พงษ์พานิช	กรรมการ และเหรัญญิก
5. นางสาวภาวณา เนียมมลาย	กรรมการ และเลขานุการ
6. คุณหญิงพวงร้อย ดิศกุล ณ อยุธยา	กรรมการ
7. หม่อมหลวงดิศปนัดดา ดิศกุล	กรรมการ
8. นายจิทัศ ศรสงคราม	กรรมการ
9. นายวิโรฒ สันติประภาพ	กรรมการ
10. นายฐานันท์ สิริวัฒนภักดี	กรรมการ
11. นายบุญญ์ สรรค์คุณากร	กรรมการ
12. นางกุลภัทรา สิริโถม	กรรมการ
13. นายพิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา	กรรมการ
14. นางสาวบุรณี รัชไชยบุญ	กรรมการ

คณะที่ปรึกษามูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

1. นายอภิลาศ ใสถนันท	ที่ปรึกษามูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ
2. นายเชียวชาญ เคียงศิริ	ที่ปรึกษามูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ
3. นายฤกษ์ ศยามานนท์	ที่ปรึกษามูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ
4. นายสุเมธ ตันติเวชกุล	ที่ปรึกษามูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ
5. พลเอก เป้ง มาลากุล ณ อยุธยา	ที่ปรึกษามูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ
6. นางปัทมา เพชรเรียง	ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

คณะที่ปรึกษาประธานกรรมการ

1. Mr. Alessandro Calvani	ที่ปรึกษาประธานกรรมการ
2. นายรอม หิรัญพฤกษ์	ที่ปรึกษาประธานกรรมการ
3. นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์	ที่ปรึกษาประธานกรรมการ

คณะที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหาร

1. นางสาวต๋องใจ ธนะชานันท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหาร
2. นายอภิราม จันทระเสน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหาร

วิสัยทัศน์

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
มุ่งพัฒนาชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม
ตามหลักการทรงงานของสมเด็จพระย่า
เพื่อสร้างความสุข ความยั่งยืน และความมั่นคง

พันธกิจ

ผลักดันให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
และสิ่งแวดล้อม ด้วยการปฏิบัติการพัฒนาการ บูรณาการความร่วมมือ
การให้คำปรึกษา และการฝึกอบรม และส่งเสริมให้การพัฒนา
ตามตำราแม่ฟ้าหลวง เป็นแนวทางพัฒนากระแสหลักของประเทศไทย

เส้นทางแม่ฟ้าหลวง

2515

2516

2517

2528

2530

2531

2515

- สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงก่อตั้ง “มูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทย ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี”

2516

- เปิดร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาชาวไทยภูเขาแห่งแรก ที่จังหวัดเชียงใหม่

2517

- จัดโครงการอบรมเยาวชนชาวไทยภูเขาในถิ่นห่างไกลให้มีโอกาสเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนที่จังหวัดเชียงราย และเรียนรู้การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและสร้างผู้นำชุมชนจากการพักอาศัยร่วมกัน ณ ไร่แม่ฟ้าหลวง ต.รอบเวียง อ.เมืองเชียงราย

2528

- มูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทยฯ เปลี่ยนชื่อเป็น “มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี”

2530

- สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่บริเวณหน่วยอนุรักษ์ต้นน้ำ 31 ดอยตุง เพื่อสร้างที่ประทับและพื้นที่ทรงงาน โดยมีพระราชดำรัสว่า “ฉันจะปลูกป่าบนดอยตุง” จึงเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และพระตำหนักดอยตุง

2531

- รัฐบาลเริ่มโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ 9,900 ไร่ เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เจริญพระชนมายุครบ 90 พรรษา

2532

2533

2535

2536

2532

- ก่อตั้งบริษัท นูติ จำกัด เพื่อปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เนื่องในวโรกาสสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเจริญพระชนมายุครบ 90 พรรษา โดยมีผู้ถือหุ้น 6 บริษัท ได้แก่ สำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ บริษัท มิตรชุยแอนด์คัมปนี (ไทยแลนด์) จำกัด ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารเอเซีย จำกัด (มหาชน) บริษัท เอื้อชูเกียรติ จำกัด และธนาคารซูมิโตโม มิตรชุย แบงกิง คอร์ปอเรชั่น โดยผู้ถือหุ้นไม่รับเงินต้นคืน และให้นำกำไรไปใช้ในการพัฒนาสังคมและชุมชนต่อไป จึงเป็นการดำเนินงานธุรกิจเพื่อสังคมเต็มรูปแบบแห่งแรกของประเทศไทย

2533

- ก่อตั้ง “ศูนย์ส่งเสริมอาชีพหัตถกรรมเพื่อฝึกอบรมการทอผ้าและเย็บผ้า” ปัจจุบันใช้ชื่อว่า “ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ” โดยเปิดร้านจำหน่ายสินค้าแห่งแรกที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ ปัจจุบันคือร้าน “ดอยตุงไลฟ์สไตล์”

2535

- สร้าง “สวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง (ดอยช้างมูบ)” เพื่อรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์ไม้หายาก อาทิ กุหลาบพันปี กล้วยไม้พื้นเมือง และสร้างงานให้ชุมชนในพื้นที่แนวตะเข็บชายแดนไทย-เมียนมา ซึ่งเคยเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด
- ก่อตั้งศูนย์บำบัดยาเสพติดที่บ้านผาหมี เพื่อให้ผู้ติดยาประมาณ 500 คน กลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สุจริตและมั่นคง

2536

- พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินมายังสวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง (ดอยช้างมูบ) โดยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานชื่อจุดชมวิวที่สวยงามของเทือกเขานางนอนว่า “สิริแลเมียนมา”

UNITED NATIONS
Office on Drugs and Crime

The sale of this product contributes to the achievement of drug free world. Through alternative sustainable development, villagers who once depended on opium production and use can now earn secure legitimate incomes by making these products.

2537

2538

2539

2541

2543

2545

2537

- สร้างโรงคั่วกาแฟและโรงงานแปรรูปแมคคาเดเมีย เพื่อต่อยอดการปลูกป่าเศรษฐกิจให้ยั่งยืน

2538

- เปิดร้านค้าเฟตอยตุงแห่งแรกที่โครงการพัฒนาตอยตุงฯ จังหวัดเชียงราย

2539

- หลังจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสวรรคต พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระมหากรุณาธิคุณรับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นนายกิตติมศักดิ์จวบจนปัจจุบัน

2541

- เริ่มการพัฒนาการศึกษาที่โรงเรียนบ้านขาแข้งพัฒนา ในพื้นที่โครงการพัฒนาตอยตุงฯ โดยใช้การเรียนรู้การสอนแบบทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism)

2543

- องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เฉลิมพระเกียรติยกย่อง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีให้เป็น “บุคคลสำคัญของโลก”
- โครงการพัฒนาตอยตุงฯ มีรายได้เลี้ยงตนเองจากการทำธุรกิจเพื่อสังคมภายใต้แบรนด์ตอยตุงฯ ที่ประกอบด้วย 5 หน่วยธุรกิจ ได้แก่ หัตถกรรม อาหารแปรรูป เกษตร คาเฟ่ และท่องเที่ยว

2545

- เริ่มโครงการ “ตอยตุง 2” (2545-2547) ที่หมู่บ้านห้อยง่า ภูชี้ฟ้า จังหวัดสกลนคร เป็นโครงการแรกของโครงการขยายผลต่างประเทศ
- United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) มอบป้ายติดสินค้าที่มีตราสัญลักษณ์ UNODC และข้อความรับรองว่า “รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์มีส่วนสนับสนุนให้โลกปลอดจากยาเสพติด”
- หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ (ตำแหน่งในขณะนั้น) ได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกคณะกรรมการอำนวยการ สำนักงานยาเสพติดแห่งสหประชาชาติและอาชญากรรม (UNODC) ในการประเมินการพัฒนาทางเลือก (UNODC Steering Committee on Thematic Evaluation on Alternative Development)

2546

2548

2549

2551

2546

- นำการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี (Montessori) มาใช้ที่โรงเรียนบ้านเขาแห่งพัฒนา ในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ สำหรับการศึกษาช่วงประถมวัย เพื่อพัฒนาให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เตรียมความพร้อมพื้นฐานและปลูกฝังอุปนิสัยการเรียนรู้
- ร่วมมือกับมูลนิธิ Japan International Friendship and Welfare Foundation (JIFF) ตั้งศูนย์ฝึกอบรมทางการแพทย์เพื่อพัฒนาทักษะให้บุคลากรแพทย์ พร้อมสนับสนุนด้านอุปกรณ์ทางการแพทย์แก่ประเทศสมาชิกอนุภาครุ่มแม่น้ำโขง 4 ประเทศ ได้แก่ ลาว เมียนมา เวียดนาม และไทย

2548

- พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (ขณะทรงดำรงพระอิสริยยศที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร) ทรงเป็นประธานในพิธีเปิด “หอผืน อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ”
- ร่วมกับมูลนิธิสยามกัมมาจล ดำเนินโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ (ปลูกป่าแก้จน) ที่บ้านปางมะหัน ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยใช้หลักการปลูกป่าแบบปลูกเสริม

2549

- เริ่มโครงการ “ดอยตุง 3” (2549-2555) ที่จังหวัดบัลคห์ สาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถาน
- เริ่มโครงการ “ดอยตุง 4” (2549-2553) ที่จังหวัดอาเจห์ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
- ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนาขยายพื้นที่ปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติไปยังบ้านปุ่นะ ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยใช้หลักการปลูกป่าแบบไม่ปลูก
- กาแฟดอยตุงได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication) จากกรมทรัพย์สินทางปัญญากกระทรวงพาณิชย์

2551

- ผลักดันให้แนวทางการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนของประเทศไทยอยู่ในมติของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติที่ 2008/16

2552

2552

- หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ (ตำแหน่งในขณะนั้น) ได้รับเลือกจาก Schwab Foundation for Social Entrepreneurship ให้เป็นหนึ่งในผู้ประกอบการเพื่อสังคมดีเด่นสำหรับภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประจำปี 2552
- ร่วมกับมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เริ่มโครงการบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ตามแนวพระราชดำริ (2552-2556) ครอบคลุม 21 หมู่บ้าน 3 อำเภอ ในจังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอท่าวังผา อำเภอสองแคว และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

2554

- เริ่มโครงการ “ดอยตุง 5” (2554-2560) ที่อำเภอเยนนั้นของภาคเมกะยว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
- เริ่ม “โครงการกล้า...ดี”: พื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้ประสบภัยอย่างยั่งยืน” ในพื้นที่ 13 จังหวัด ได้แก่ พิจิตร โขงเจียม นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา นครปฐม นครนายก ปทุมธานี และนนทบุรี เพื่อฟื้นฟูอาชีพให้เกษตรกรหลังน้ำลดจากเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ในภาคกลางของประเทศ

2554

2555

2555

- เริ่มโครงการ “ดอยตุง 6” (2555-2560) ที่จังหวัดท่าขี้เหล็กและจังหวัดเมืองสาต รัฐฉาน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
- สมัชชาใหญ่สหประชาชาติรับ “แนวปฏิบัติสากลว่าด้วยการพัฒนาทางเลือก” ซึ่งเริ่มต้นจากการประชุม ICAD ที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ ในปี 2554 ว่าเป็นแนวทางการดำเนินโครงการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาและตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน

2556

- เริ่ม “โครงการปลูกป่า สร้างคน บ่มวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำบรรเทาอุทกภัย จังหวัดน่าน” (2556-2560) ครอบคลุมพื้นที่ 250,000 ไร่ เพื่อต่อยอดการ “ปลูกคน” ที่เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ พ.ศ. 2552
- ดำเนินโครงการของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (The United Nations High Commissioner for Refugees: UNHCR) ในการสำรวจข้อมูลผู้พลัดถิ่นในพื้นที่พักพิงชั่วคราว 9 แห่งตลอดแนวชายแดนไทย-เมียนมา ครอบคลุมผู้พลัดถิ่น 130,000 คน เพื่อให้ทราบข้อมูลประชากรปัจจุบันและความต้องการในการดำรงชีวิตในอนาคต

2556

2557

2558

2559

2557

- มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้รับรางวัลนิกเคียเอเชีย (Nikkei Asia) จากหนังสือพิมพ์และสำนักข่าวนิกเคียของประเทศญี่ปุ่น ในฐานะองค์กรยอดเยี่ยมของเอเชียด้านการพัฒนาชุมชนและวัฒนธรรม

2558

- สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีรับสั่งในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ให้โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เข้าไปผลักดันและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนในอำเภอแม่ฟ้าหลวง ซึ่งเป็นพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาดอยตุงฯ
- ร่วมกับมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จัดทำโครงการซ่อมแซมปรับปรุงเสริมฝาย อ่างเก็บน้ำและการส่งน้ำด้วยระบบท่อในจังหวัดน่าน โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ อบรมให้ความรู้ และดูแลการดำเนินงานซ่อมแซมฝาย 663 ตัว ครอบคลุมพื้นที่การเกษตร 100,000 ไร่ กระจ่ายอยู่ในแต่ละอำเภอในจังหวัดน่าน สร้างรายได้ให้เกษตรกรเพิ่มขึ้น 600 ล้านบาทต่อปี
- กาแฟดอยตุงได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication) จากสหภาพยุโรป

2559

- ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ เริ่มโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่ไม่ใช่ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ให้แก่โรงเรียนในตำบลเทอดไทย ตำบลแม่สลองนอก ตำบลแม่สลองใน และตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยมีเป้าหมาย 26 โรงเรียน ระหว่าง พ.ศ. 2560-2564
- เริ่มดำเนินการขยายการพัฒนาและจัดการระบบน้ำในอำเภอแม่ฟ้าหลวง
- ร่วมมือกับรัฐบาลเยอรมันและหน่วยงานด้านการพัฒนาเยอรมัน (GIZ) ภายใต้โครงการ “Global Partnership on Drug Policies and Development” (GPDPD) เพื่อให้คำปรึกษาแก่ประเทศที่ประสบปัญหาการปลูกพืชเสพติดและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2560

2561

2562

2560

- เริ่มโครงการความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและมูลนิธิ ประกอบด้วย มูลนิธิ 4 มูลนิธิ ได้แก่ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ มูลนิธิรักแก้ว และมูลนิธิมั่นพัฒนา ภาคเอกชน 10 บริษัท ได้แก่ บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) บริษัท เทสโก้ โลตัส จำกัด บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) บริษัท ประชารัฐ รักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท ปูนซีเมนต์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) และบริษัท ยูนิลีเวอร์ ไทยเทรดดิ้ง จำกัด เพื่อบริหารจัดการการทำงานในพื้นที่จริง และผลักดันให้เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ “ศาสตร์พระราชา” และ “ตำราแม่ฟ้าหลวง”

2561

- สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา เสด็จพระราชดำเนินไปทรงตรวจเยี่ยมการดำเนินงานโครงการร้อยใจรักษ์ หลังจากเริ่มดำเนินโครงการเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2560 ในพื้นที่ตำบลท่าตอน อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่

- โครงการพัฒนาโดยดูฯ ประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการขยะภายในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดูฯ สามารถลดปริมาณขยะที่ไปสู่อบฝังกลบได้เป็นศูนย์ (Zero Waste to Landfill)

2562

- ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดขยายแดนภาคเหนือแบบเบ็ดเสร็จ (พ.ศ. 2562-2565) ร่วมกับศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม นำไปสู่การขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ
- ร่วมกับสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาเปิด “ฝายน้ำเหมย” ณ เมืองลิน จังหวัดท่าขี้เหล็ก แก้ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง
- ร่วมกับหน่วยทันตกรรมพระราชทานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จังหวัดยะลา และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา จัดโครงการคลินิกทันตกรรมเคลื่อนที่เฉลิมพระเกียรติฯ ประจำปี 2562 รักษาและให้ความรู้เรื่องสุขภาพปากและฟันแก่ประชาชนในพื้นที่ฟรี ณ อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา นับเป็นการจัดโครงการฯ ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้เป็นครั้งที่ 2 โดยได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ เป็นอย่างดี

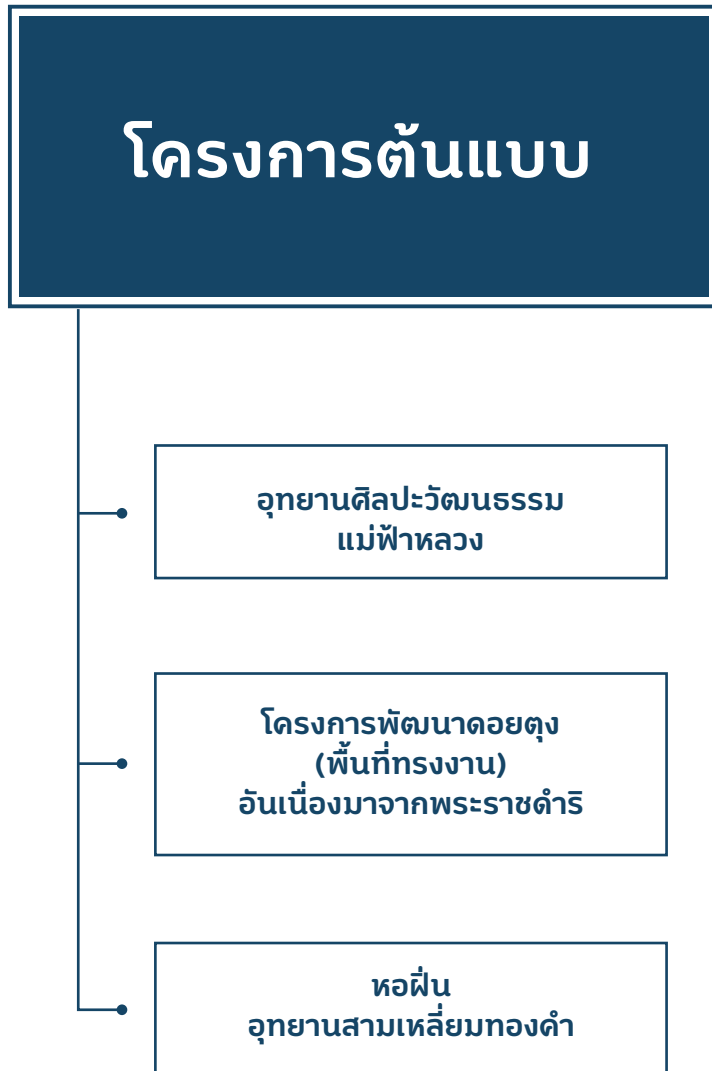

- มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA ในงาน “Thailand Space Week 2019” เพื่อนำเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ มาใช้ในการวางแผนและติดตามผลพัฒนาพื้นที่ ในโครงการพัฒนาต่างๆ ของมูลนิธิฯ
- ดอยตุงได้รับการประกาศให้เป็น 1 ใน 10 สุดยอดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของไทย โดยกระทรวงวัฒนธรรม
- ร่วมจัดสัมมนาวิชาการในหัวข้อ “การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับเด็กที่ไม่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่” ขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการและทักษะการเรียนการสอนภาษาไทยในเด็กประถมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากประสบการณ์จริงของครูผู้ปฏิบัติหน้าที่จากโรงเรียนต้นแบบในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ และโรงเรียนขยายผลการพัฒนารวมทั้งสิ้น 39 โรงเรียน
- นำผลิตภัณฑ์แฟชั่นของธุรกิจเพื่อสังคมแบรนด์ดอยตุงคอลเลกชัน “Autumn/Winter 2018-2019” ร่วมจัดแสดงในงานดีไซน์ระดับโลก Milan Design Week 2019 ณ กรุงมิลาน สาธารณรัฐอิตาลี เพื่อเผยแพร่การพัฒนาหัวข้อ “ผ้าทอมือไทยร่วมสมัย” สะท้อนวิถีทัศนคติชุมชนดอยตุง ด้วยการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ

- สร้างคามยั่งยืนให้กับสังคม จนเป็นที่ยอมรับในวงการแฟชั่นระดับสากล
- นำผลิตภัณฑ์แฟชั่นของธุรกิจเพื่อสังคมแบรนด์ดอยตุง ที่ได้รับรางวัล DEmark Award Winner 2019 ไปจัดแสดงในงาน “Thai Textile: A Touch of Thai” ภายใต้ “โครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ” เส้นทางประเทศญี่ปุ่น จัดโดยกระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับหน่วยงานรัฐและเอกชน

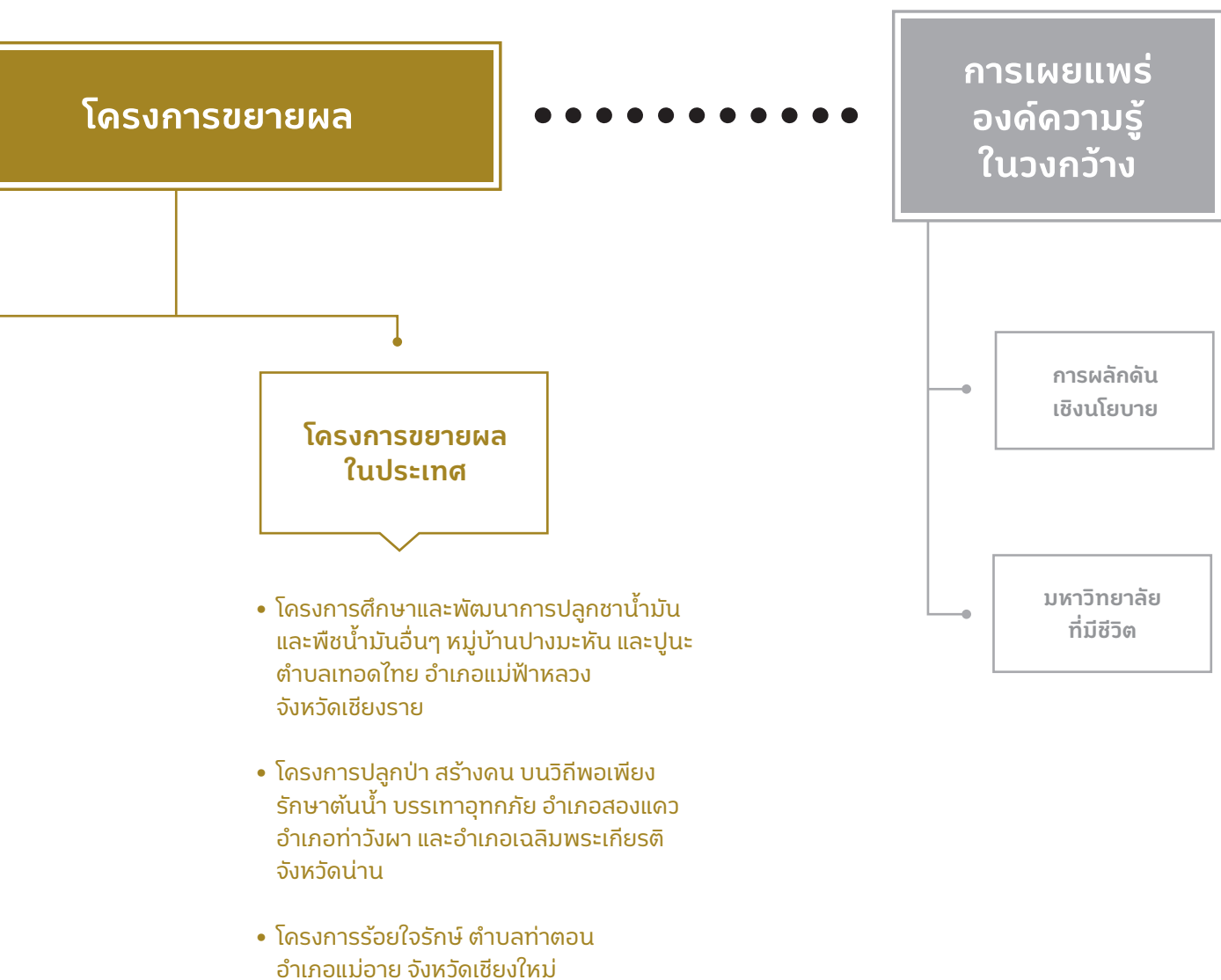
โครงสร้างการดำเนินงาน มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในปี 2562

.....

- โครงการพัฒนาทางเลือก
เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน
ไทย-เมียนมา
 - พื้นที่หนองตะยา อำเภอพินเลา
รัฐฉาน
 - พื้นที่ จังหวัดท่าซำเหล็ก รัฐฉาน

การปล่อยก๊าซเรือนกระจก

1. เป้าหมายและตัวชี้วัดการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ และการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เก็บข้อมูลปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หรือ Carbon Footprint of Organization (CFO) จากกิจกรรมการดำเนินงานขององค์กร ทั้งกระบวนการทำงานของพนักงาน และการผลิตสินค้า เช่น การใช้ไฟฟ้า การใช้เชื้อเพลิงในการผลิตและการเดินทาง เพื่อประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม โดยชี้วัดจากปริมาณการปล่อยและการดูดกลับก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gas Emissions and Removals) ในหน่วยของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า โดยพร้อมเปิดเผยข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กรอย่างตรงไปตรงมา เพื่อแสดงให้เห็นว่าการทำงานของเราส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร และเรามุ่งมั่นที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ในปี 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งสิ้น 5,985 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ตารางแสดงการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ในช่วงปี 2562

สถานที่	ขอบเขต 1 การเผาไหม้ เชื้อเพลิง	ขอบเขต 2 การใช้ไฟฟ้า	ขอบเขต 3 แหล่งอื่นๆ เช่น การใช้ปุ๋ย การใช้กระดาษ	ปริมาณการ ปล่อยก๊าซ เรือนกระจก รวม
โครงการพัฒนาอ้อยดงฯ	1,815.04	2,269.89	21.11	4,106.04
มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สำนักงานกรุงเทพ	128.77	497.95	7.35	634.07
หอศิลป์ อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ	10.38	438.43	2.60	493.41
โครงการร้อยใจรักษ์	220.45	33.09	2.34	255.89
ร้านดอยสูงไลฟ์สไตล์/ คาเฟ่ดอยสูง	13.64	205.76	1.65	221.05
โครงการขยายผลจังหวัดน่าน	115.33	18.74	0.16	134.23
โครงการพัฒนาอื่นๆ	67.40	-	3.40	70.80
อุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง	7.53	60.12	1.47	69.12
รวม	2,378.54	3,565.98	40.08	5,984.61

นอกจากนี้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ยังมีการชดเชยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้น โดยการสนับสนุนคาร์บอนเครดิตจากองค์กรที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และจัดกิจกรรมที่มีการปล่อยคาร์บอนเป็นศูนย์ (Carbon Neutral Event) อาทิ งานเสวนาแห่งดอยสูง ครั้งที่ 6 ช่วงเดือนธันวาคม 2561 - มกราคม 2562

หมายเหตุ ตัวเลขดังกล่าวมาจากการคำนวณตามระเบียบวิธีการขององค์การบริหารก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) และอยู่ระหว่างการทวนสอบและรับการรับรอง

2. การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายในองค์กร

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินงานด้านการพัฒนา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คนควบคู่ไปกับการใช้ทรัพยากรอันมีค่าของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ตระหนักถึงผลกระทบจากสภาวะโลกร้อนที่มีสาเหตุจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ จากการเก็บข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กร (CFO) ข้างต้น มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงให้ความสำคัญอย่างมากต่อการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการหมู่บ้านเขียว โครงการตอบปัญหาสิ่งแวดล้อม กิจกรรม 5 ส กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมกล่อ่งข้าวน้อยผู้โลกหรือการให้บริการยืมกล่อ่งข้าวแก่พนักงานเพื่อซื้ออาหารกลางวันแทนการไปรับประทานอาหารที่ร้านเพียงอย่างเดียว ทั้ง เพื่อส่งเสริมให้พนักงานตระหนักถึงปัญหาและสามารถนำวิธีการไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับงานและชีวิตประจำวัน

3. การลดและชดเชยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กรโดยการเข้าร่วม “โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย” (Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER)*

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มุ่งมั่นดำเนินงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยหลักปฏิบัติการ “ใช้น้อย” คือ ลดการใช้พลังงานจากฟอสซิลซึ่งเป็นพลังงานประเภทที่ใช้แล้วหมดไป ไม่สามารถหาพลังงานอื่นมาทดแทนได้ และ “ปล่อยน้อย” คือ ลดการปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม จนกระทั่ง ในปี 2562 ความเข้มของการใช้พลังงาน (Energy Intensity) หรือสัดส่วนของพลังงานที่ใช้ต่อรายได้ ลดลงร้อยละ 36 เมื่อเทียบกับปีฐาน (ปี 2557) และเพิ่มการใช้พลังงานหมุนเวียนเป็นร้อยละ 45 ในปี 2561 และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้เข้าร่วมโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) โดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ซึ่งได้รับความร่วมมือจากพนักงาน และชาวบ้านในพื้นที่เป็นอย่างดี พร้อมตั้งเป้าเป็นองค์กรที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ในอนาคต โดยการชดเชยปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยทั้งหมดด้วยคาร์บอนเครดิตที่จะได้จากผืนป่าดอยตุงและผืนป่าอื่นๆ ภายใต้โครงการพัฒนาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

4. รางวัลที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

รางวัล Green Energy Building ระดับ A

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้รับการประเมินระดับสมรรถนะพลังงาน ระดับ A (Very Good Performance Building) และรับฉลากแสดงข้อมูลการใช้พลังงานสำหรับอาคารธุรกิจ จากกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน ในฐานะอาคารธุรกิจที่เข้าร่วมโครงการขยายผลติดตามแสดงข้อมูลการใช้พลังงาน ซึ่งเป็นโครงการที่สนับสนุนให้เกิดการบังคับใช้กฎกระทรวงที่กำหนดประเภทหรือขนาดของอาคารและหลักเกณฑ์วิธีการออกแบบอาคารเพื่ออนุรักษ์พลังงานได้อย่างครอบคลุมทั้งอาคาร ทั้งยังส่งเสริมให้มีการประเมินการใช้พลังงานในอาคารธุรกิจมากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานในปี 2562

โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) ในโครงการปลูกป่า สร้างคน บ่มวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย จังหวัดน่าน

- ปัจจุบันพื้นที่ป่าของโครงการได้รับการขึ้นทะเบียน T-VER โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจ

176,704 ตัน

- ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่คาดว่าจะลดหรือดูดซับได้จำนวน 176,704 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี

125,395 ไร่

- ส่งเสริมองค์ความรู้ในการดูแลรักษาป่าให้ชุมชน และได้รับความร่วมมือจากชุมชนในพื้นที่ในการร่วมดูแลป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในเขตโครงการจำนวน 125,395 ไร่

อุทยานศิลปวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง

ข้อมูลพื้นฐาน

ระยะเวลาดำเนินโครงการ
2516 - ปัจจุบัน

พื้นที่โครงการ
313 หมู่ 7 บ้านป่าจั่ว
ตำบลรอบเวียง
อำเภอเมืองเชียงราย
จังหวัดเชียงราย
พื้นที่ 150 ไร่

ผู้รับประโยชน์
• เยาวชนที่ผ่านการอบรม
ประมาณ 500 คน
• นักท่องเที่ยวเข้าชม
เมื่อปี 2562
รวม 12,203 คน

ความเป็นมา

“อุทยานศิลปวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง” หรือที่รู้จักกันในนาม “ไร่แม่ฟ้าหลวง” เดิมเป็นสำนักงานของมูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทยในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (ชื่อเดิมของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ) และเป็นสถานที่ “ปลูกคน” โดยเป็นที่พักอาศัยของเยาวชนชาวไทยภูเขาที่ได้รับพระราชทานทุนการศึกษาให้มีโอกาสเข้ามาเรียนหนังสือในโรงเรียนในจังหวัดเชียงราย นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นนอกห้องเรียนอีกด้วย ต่อมาได้พัฒนาเป็นศูนย์กลางด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา รวบรวมความรู้และเก็บรักษางานพุทธศิลป์โบราณ ศิลปวัตถุจากไม้สัก โบราณวัตถุอายุกว่าศตวรรษ ตลอดจนสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น นอกจากนี้ ยังมีการจัดนิทรรศการหมุนเวียนของศิลปสาขาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ภายในประกอบด้วยสถานที่สำคัญ ได้แก่ ลานพระรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หอค้าหลวง หอคำน้อย ศาลาแก้ว และหอแก้ว ท่ามกลางบรรยากาศสงบร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้น้อยใหญ่และสระน้ำ นับเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของภาคเหนือ ทั้งยังเป็นสถานที่ต้อนรับอาคันตุกะระดับประเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

การดำเนินงานในปี 2562

นิทรรศการประจำปี 2562 “แม่ฟ้าหลวงและเชียงราย”

นิทรรศการประจำปีเพื่อให้เยาวชนชาวเชียงรายและประชาชนทั่วไปได้รับรู้ และร่วมน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่มีพระราชปณิธานในการมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวเชียงรายในอดีตให้ดีขึ้นเช่นในปัจจุบัน

พิธีถวายขันดอกแม่ฟ้าหลวง

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 18 กรกฎาคม 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับจังหวัดเชียงราย จัด “พิธีถวายขันดอกแม่ฟ้าหลวง” (หรือ “ตานหาแม่ฟ้าหลวง”) เพื่อถวายสักการะและน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในวาระครบ 24 ปีแห่งการสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยมีหน่วยงานราชการ เอกชน และประชาชนร่วมถวายสักการะ

งานสระเกล้าดำหัว

เมื่อวันเสาร์ที่ 20 เมษายน 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับจังหวัดเชียงราย จัดงาน “พิธีสระเกล้าดำหัวตามประเพณีล้านนาของจังหวัดเชียงราย ประจำปี 2562” เพื่อสืบสานประเพณีสงกรานต์แบบล้านนาที่สืบทอดมายาวนานจากรุ่นสู่รุ่น มีการสร้างพระพุทธรูปไม้โบราณ 16 องค์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่มีความงามตามแบบพุทธศิลป์ โดยสร้างผ่านรางพญานาคสู่ชั้นเงิน และมีสายสิญจน์โยงไปสู่พระพุทธรูป ทั้งยังจัดเครื่องสักการะถวายหน้าพระแท่นพระสาทิสังกนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี นอกจากนั้น ภายในงานยังมีกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น อาทิ การรำยักโกลหรือโกลซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าโดยกวีล้านนา และกิจกรรมแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสที่บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม รวม 36 ท่าน

การจัดทำ QR Code ข้อมูลศิลปวัตถุ

ในปี 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ นำเทคโนโลยีสารสนเทศ QR Code มาพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลศิลปวัตถุที่จัดแสดงภายในอุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวงจำนวนทั้งสิ้น 272 รายการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวศึกษาข้อมูลความเป็นมาของศิลปวัตถุได้โดยสะดวก ครบถ้วน และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

หอฝิ่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ

ข้อมูลพื้นฐาน

ระยะเวลาดำเนินโครงการ
2548 - ปัจจุบัน

พื้นที่โครงการ
บ้านสบรวก อำเภอเชียงแสน
จังหวัดเชียงราย
พื้นที่ 250 ไร่

ผู้รับประโยชน์
57,083 คน/ปี

ความเป็นมา

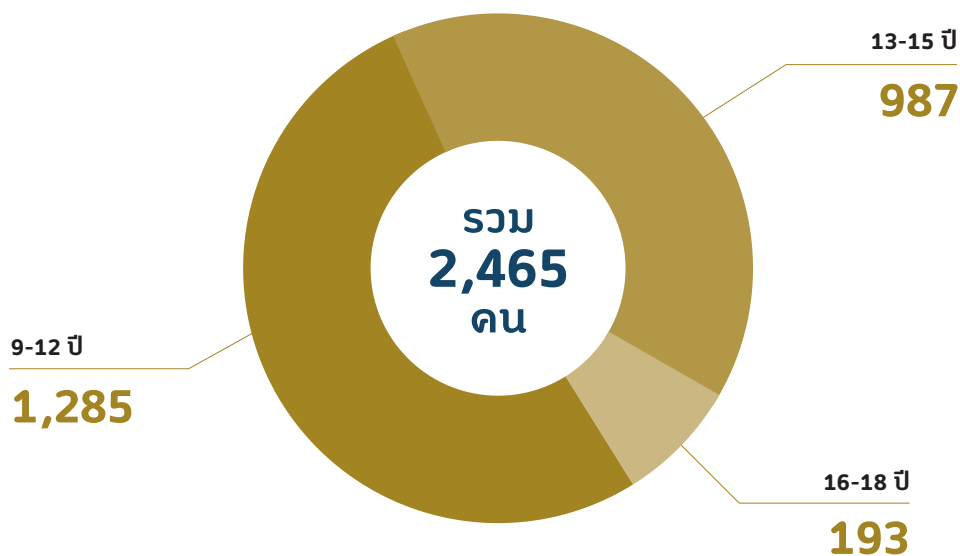
หอฝิ่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ของ “ฝิ่น” พืชเสพติดที่มีอายุยาวนานกว่า 5,000 ปี เพื่อให้ประชาชนทั่วไปตระหนักถึงโทษของยาเสพติด ทั้งจากการเสพและการขายซึ่งส่งผลกระทบต่อบุคคลและสังคมเป็นวงกว้าง โดยนำเสนอผ่านนิทรรศการรูปแบบสื่อผสมที่ทันสมัย สร้างความน่าสนใจให้ผู้เข้าชมเกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมปลูกจิตใต้สำนึกให้ประชาชน โดยเฉพาะเยาวชนให้ห่างไกลจาก ยาเสพติด อันเป็นการแก้ปัญหายาเสพติดด้านอุปสงค์ (Demand) หรือการลดความต้องการ ยาเสพติด ควบคู่ไปกับการดำเนินโครงการพัฒนาद्यตุงฯ ซึ่งแก้ปัญหาเสพติดด้านอุปทาน (Supply) หรือการลดปัจจัยที่ทำให้เกิดการรผลิต การขนส่งและการขายยาเสพติด

การดำเนินงานในปี 2562

โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนเสริมสร้างเครือข่ายป้องกันยาเสพติด

การจัดค่ายแก่เยาวชนในพื้นที่สร้างภูมิคุ้มกันให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจถึงโทษและผลกระทบอันเกิดจากยาเสพติด และสร้างทักษะในการปฏิเสธไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมาย ช่วยลดความเสี่ยงต่อการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับวงจรยาเสพติด โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการเข้าร่วมค่ายประจำปี 2562 ทั้งหมด 2,465 คน แบ่งเป็นช่วงอายุ 9-12 ปี จำนวน 1,285 คน ช่วงอายุ 13-15 ปี จำนวน 987 คน และช่วงอายุ 16-18 ปี จำนวน 193 คน

นอกจากนั้น ในปี 2562 โครงการฯ ยังได้พัฒนาหลักสูตรภูมิคุ้มกันยาเสพติดทั้งหมด 5 หลักสูตร สำหรับการจัดค่ายให้เยาวชนทั่วจังหวัดเชียงราย โดยได้พัฒนาสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นสื่อการสอนที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และชวนเยาวชนให้คิดวิเคราะห์เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด อันจะนำไปสู่ภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดที่แข็งแกร่งและยั่งยืนต่อไป

โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ข้อมูลพื้นฐาน

ระยะเวลาดำเนินโครงการ
2531-ปัจจุบัน

พื้นที่โครงการ
106,980 ไร่
(ตามการดูแลจริงในปัจจุบัน)
ครอบคลุม 29 หมู่บ้าน
บนเทือกเขานางนอน
จังหวัดเชียงราย

ผู้รับประโยชน์
1,746 ครอบครัว
ประชากร 11,000 คน

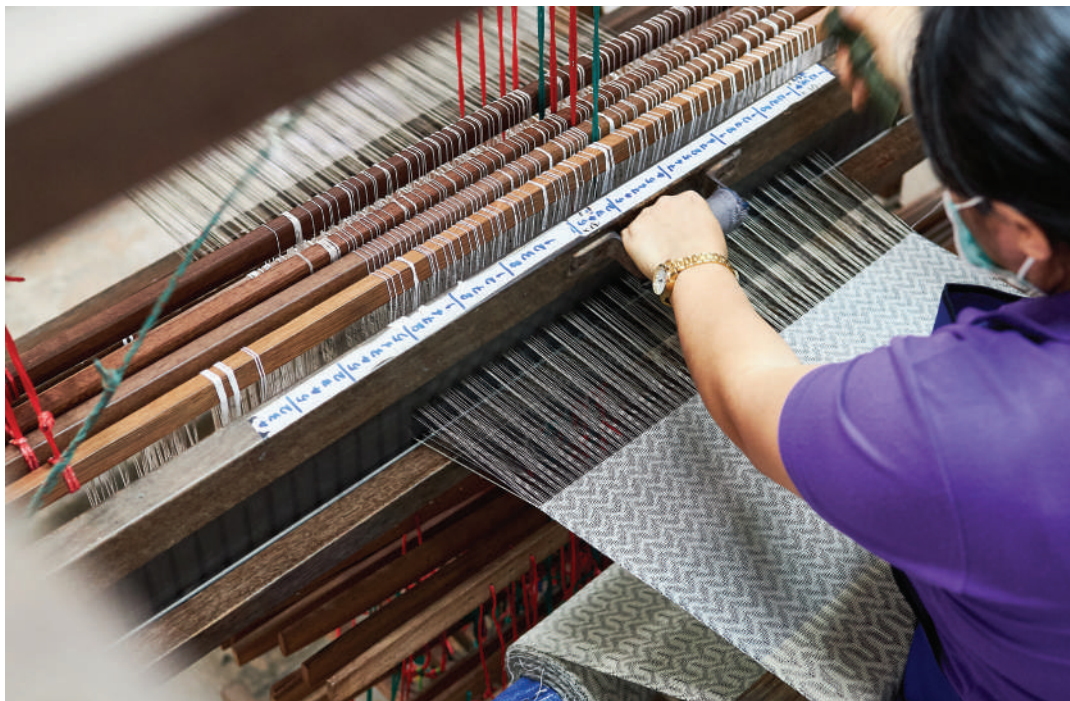
ความเป็นมา

เป็นโครงการต้นแบบการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ก่อตั้งเมื่อปี 2531 โดยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จากพระราชปณิธาน “ฉันจะปลูกป่าบนดอยสูง” เพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิต พร้อมฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยดอยสูงอยู่ในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ แหล่งค้ายาเสพติดอันดับ 1 ของโลกในขณะนั้น

เมื่อเริ่มดำเนินโครงการพบว่าป่าถูกบุกรุกทำลายกลายเป็นภูเขาหัวโล้น ชุมชนมีสภาพความเป็นอยู่อย่างยากจนแร้นแค้น ไม่มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ขาดโอกาสทางการศึกษา และประชากรส่วนใหญ่เป็นคนไร้สัญชาติ อีกทั้งยังมีกองกำลังควบคุมพื้นที่ ส่งผลให้ชาวบ้านต้องหาทางรอดด้วยการประกอบอาชีพผิดกฎหมาย เช่น การทำไร่หมุนเวียน การปลูกฝิ่น ค้ายาเสพติด และการค้ามนุษย์

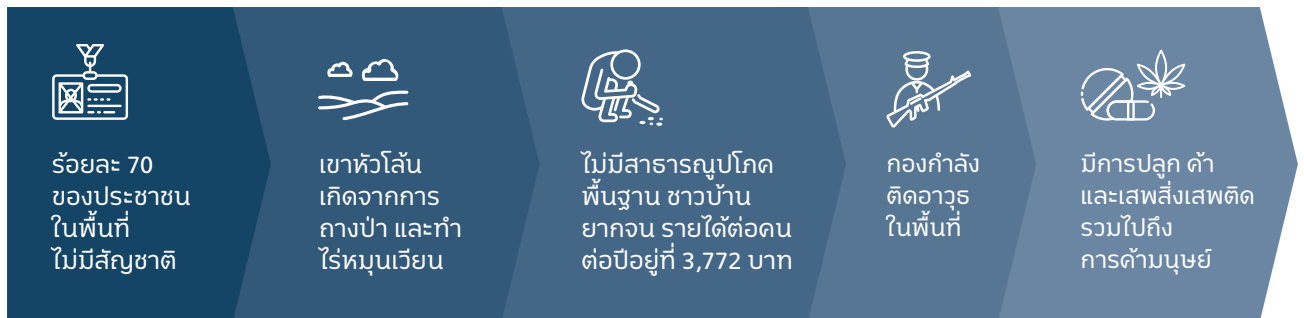
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเล็งเห็นว่ารากเหง้าของปัญหาเหล่านี้ คือ “ความยากจน และการขาดโอกาส” จึงแก้ไขปัญหาพื้นฐานอย่างรอบด้าน ทั้ง “ความเจ็บป่วย ความยากจน และความไม่รู้” โดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจที่สมดุลกับความมั่นคงทางสังคม และความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ด้วยการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน สร้างงานสร้างอาชีพที่หลากหลายและเหมาะสมกับภูมิสังคม พัฒนาทักษะความรู้ในการประกอบอาชีพตลอดห่วงโซ่มูลค่า พื้นฟูธรรมชาติ และพัฒนาการศึกษาของเยาวชน โดยใช้ธุรกิจเพื่อสังคม ภายใต้แบรนด์ดอยสูง (DoiTung) เป็นกลไกในการสร้างรายได้ที่มั่นคงในระยะยาวให้ชุมชน เน้นการใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ คุณภาพดี ต่อยอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลิตด้วยความประณีตใส่ใจ โดยแบ่งหน่วยธุรกิจออกเป็น 5 หน่วย ได้แก่ หัตถกรรม เกษตร อาหารแปรรูป คาเฟ่ และการท่องเที่ยว

ผลการดำเนินงานพัฒนาทางเลือกที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติและกลายเป็นโครงการต้นแบบนำไปขยายผลการพัฒนาสู่ชุมชนอื่นๆ ที่ประสบปัญหาในหลายๆ ประเทศ เช่น สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถาน และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

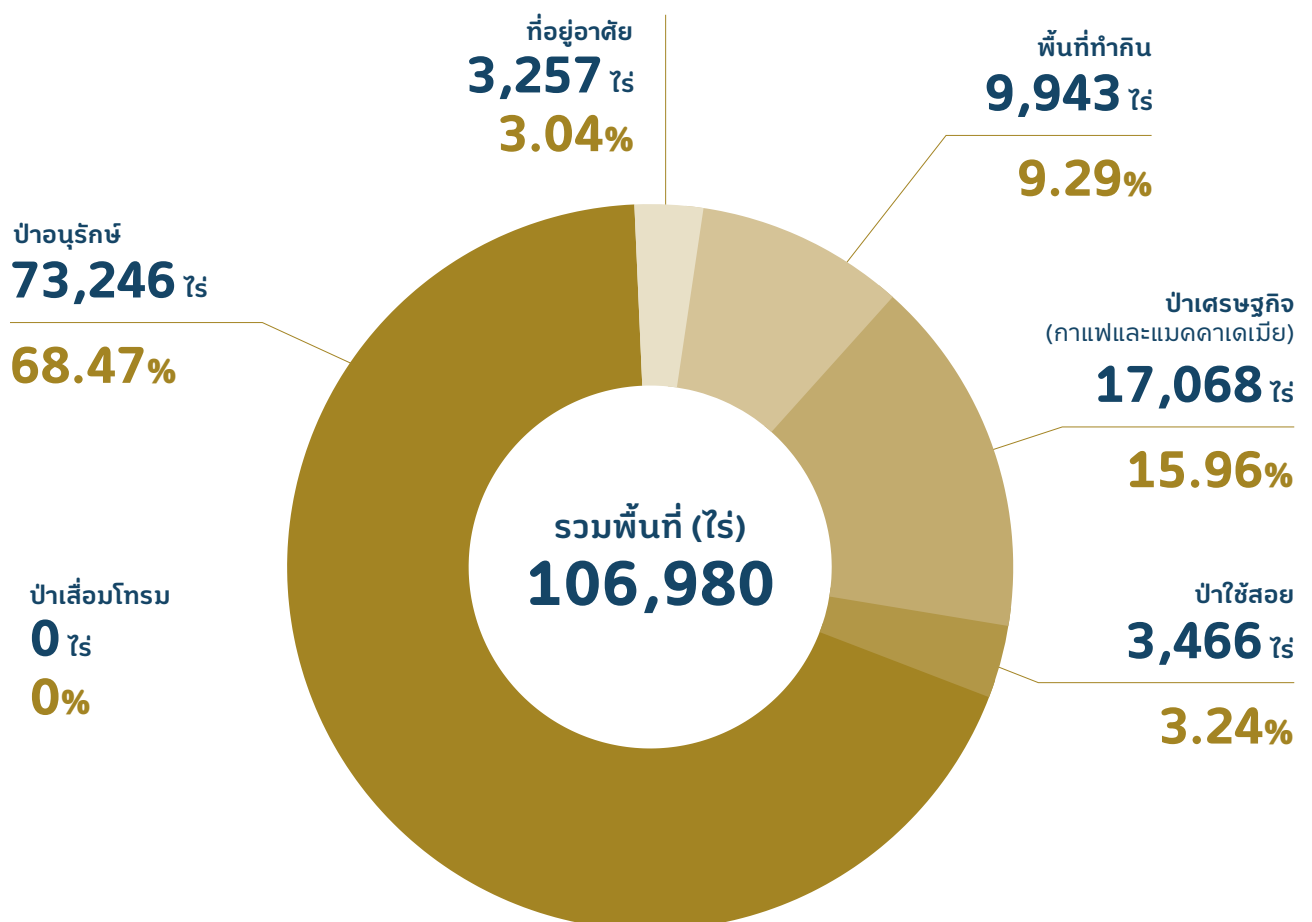
โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปัญหาดังต้น

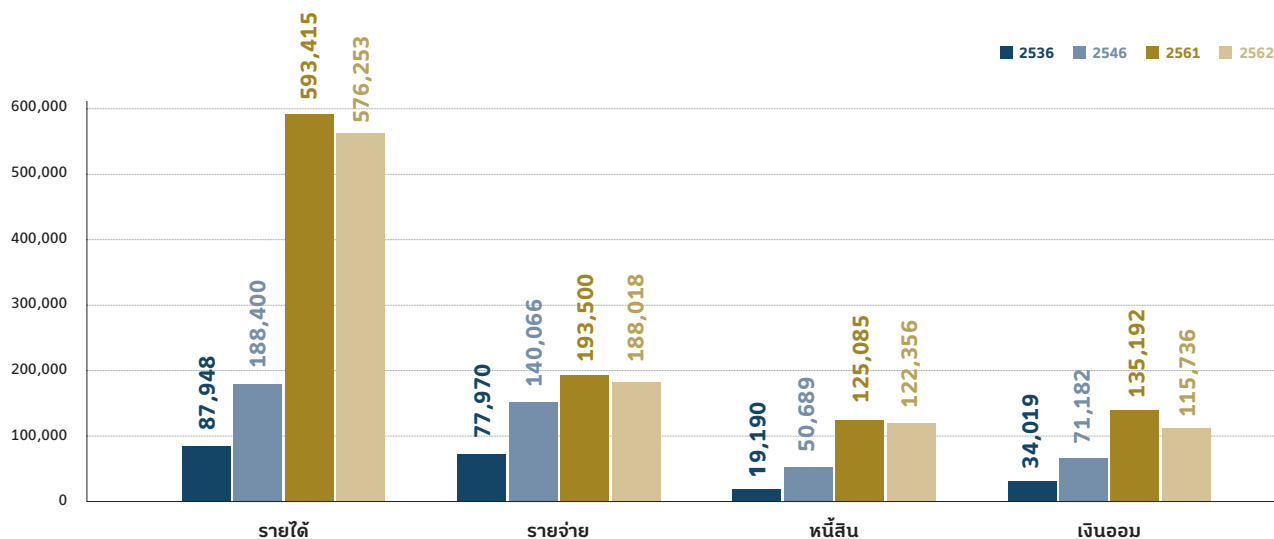
ผลจากการพัฒนา: ชาวบ้านได้อะไร?

 สิ่งแวดล้อม: การใช้ประโยชน์พื้นที่โครงการ

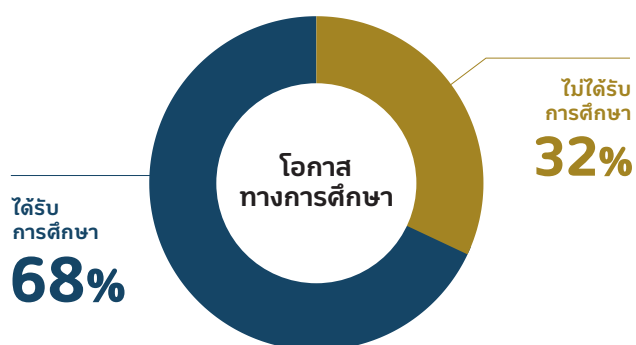
เศรษฐกิจ: เปรียบเทียบรายได้ รายจ่าย หนี้สิน และเงินออม ต่อครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน/ปี)

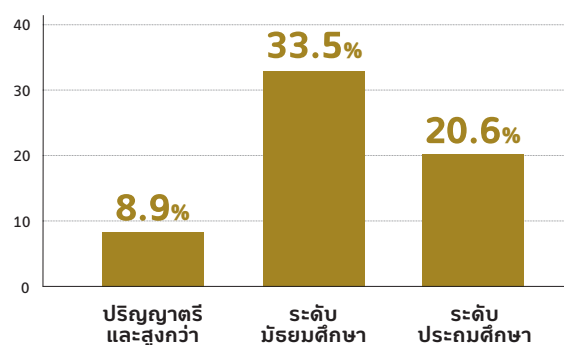
จากปัญหาดังต้นที่ชาวบ้านยากจนมีรายได้ 3,772 บาท/คน/ปี โครงการพัฒนาโดยตุงฯ สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวจนในปี 2562 สร้างรายได้เพิ่มขึ้นเป็น 106,774 บาท/คน/ปี

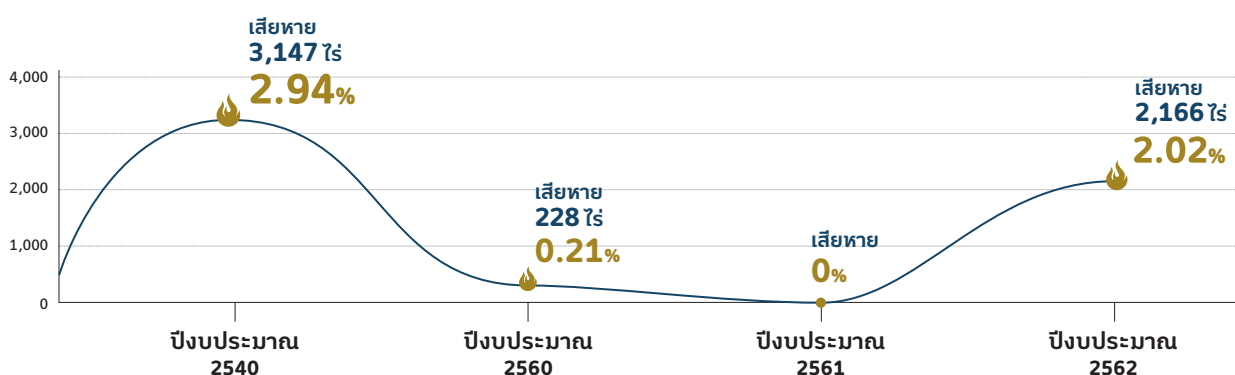
สังคม: โอกาสทางการศึกษาของคนในชุมชน

ระดับการศึกษา

เปรียบเทียบการเกิดไฟป่า

โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การดำเนินงานในปี 2562

1. แบรินด์ดอยตุง

1.1 การยกระดับฝีมือแรงงาน

“DoiTung & Friends 2019” โครงการที่ชวนนักออกแบบและศิลปินชื่อดังของเมืองไทยซึ่งเป็นตัวแทนของคนเมือง ได้แก่ สม บัษร ธีระสาโรช, กุลวิทย์ เลาสุขศรี, วทานิกา ปัทมสิงห์ ณ อยุธยา และคิมเบอร์ลี แอน โวลเทมัส ร่วมกับช่างฝีมือชาวดอยตุง ออกแบบผลิตภัณฑ์คอลเลกชันพิเศษที่สอดคล้องกับไลฟ์สไตล์ของคนเมือง ผสานด้วยแรงบันดาลใจจากชีวิต ธรรมชาติ และงานฝีมือ อันประณีตจากภูมิปัญญาชนเผ่า เพื่อนำรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายไปพัฒนาชุมชน หรือ “ปลูกคน” ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดังพระราชดำริของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี “ช่วยเขาให้เขาช่วยตัวเอง” โดยได้จัดแสดงและจำหน่ายสินค้าที่ร้านค้าชั่วคราว ดอยตุงเอนด์เฟรนด์ ณ ศูนย์การค้าสยามพารากอน

1.2 การออกแบบเพื่อความยั่งยืน

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มุ่งอนุรักษ์งานหัตถกรรมชุมชนและส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานท้องถิ่น เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืน ผ่านการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์แบรนด์ดอยตุง โดยนำแรงบันดาลใจหลักจากภูมิปัญญาดั้งเดิมของเครื่องแต่งกายและวิถีชีวิตของชนเผ่าบนดอยตุงมาผสมผสานกับงานออกแบบที่ทันสมัย โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดกระบวนการผลิต ตั้งแต่แนวคิดการออกแบบที่ไม่ใช้ทรัพยากรใหม่ในการสร้างชิ้นงาน แต่เลือกนำวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตกลับมาใช้ใหม่อย่างคุ้มค่า เพื่อลดของเสียจากกระบวนการผลิตให้เหลือน้อยที่สุด

ในปี 2562 แบรนด์ดอยตุงได้รับรางวัล “Design Excellence Award” หรือ “DEmark” ประจำปี 2562 จากโครงการรางวัลสินค้าไทยที่มีการออกแบบดีของสำนักส่งเสริมมูลค่าเพิ่มเพื่อการส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ โดยผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นคอลเลกชัน “MAWATA - HILLTRIBE Bubble Jacket”, ผลิตภัณฑ์กระเป๋าคอลเลกชัน “OVERSIZE - HILLTRIBE Bag” ได้รับรางวัลในกลุ่มความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมผลิตภัณฑ์แฟชั่นเครื่องแต่งกาย และผลิตภัณฑ์เซรามิกคอลเลกชัน “Husk” (ฮัสค์) ได้รับรางวัลในกลุ่มสินค้าไลฟ์สไตล์

• เสื้อผ้าคอลเลกชัน “MAWATA - HILLTRIBE Bubble Jacket”

คือผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือที่ใช้เส้นใยธรรมชาติและเส้นใยเมทัลลิก (Metallic yarn) มาทอเข้าด้วยกัน ด้วยคุณสมบัติของเส้นใยธรรมชาติที่นุ่ม งามงาม เล็ก ละเอียด ให้ความอบอุ่นร่างกาย และระบายความชื้นได้ดี จึงให้ความรู้สึกสบายเมื่อสวมใส่ ส่วนเส้นใยเมทัลลิกให้สีสันลวดลายเป็นประกายโดดเด่น ทั้งยังออกแบบและผลิตด้วยแนวคิดที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการนำวัสดุที่เป็นของเหลือ (waste) จากกระบวนการผลิตไหม หรือ “MAWATA” (มาวาตะ) ในภาษาญี่ปุ่นมาใช้แทนเส้นใยสังเคราะห์โพลีเอสเตอร์ (Poly-ester) และขนเป็ดในการทำให้เสื้อกันหนาว

• กระเป๋าคอลเลกชัน “OVERSIZE - HILLTRIBE Bag”

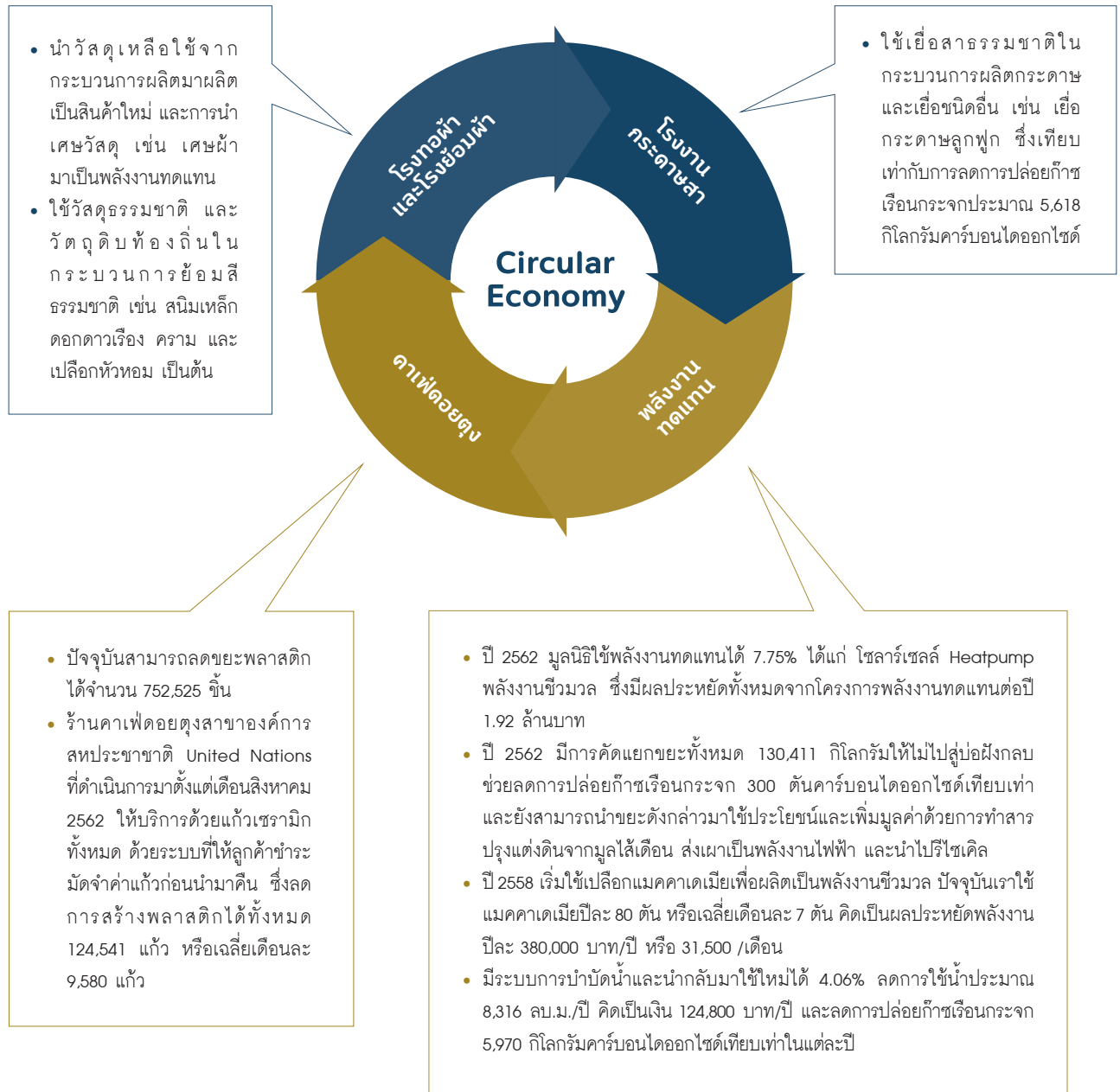
แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานมาจากกระเป๋าหรือย่ามสะพายที่ชนเผ่าบนดอยตุงใช้ในชีวิตประจำวัน นับเป็นงานออกแบบที่ตอบสนองไลฟ์สไตล์คนรุ่นใหม่ทั้งด้านดีไซน์และฟังก์ชัน ด้วยการประยุกต์แบบให้กระเป๋ามีขนาดใหญ่กว่าปกติ และมีสายผ้าที่ร่วมสมัยซึ่งทอจากเส้นใยธรรมชาติผสมเส้นใยเมทัลลิกบุด้วยเส้นใยโพลีเอสเตอร์ จึงมีความคงทนและกันการกระแทกได้ดี ทั้งยังออกแบบและผลิตภายใต้แนวคิดขยะเหลือศูนย์ (Zero Waste) ที่ยึดหลักการลดปริมาณของเสียจากการผลิตให้เหลือน้อยที่สุด

• เซรามิกคอลเลกชัน “Husk” (ฮัสค์)

ได้รับแรงบันดาลใจจากแมคคาเดเมีย พืชเศรษฐกิจที่ช่วยสร้างงานและสร้างรายได้ให้ชุมชนดอยตุงได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน ออกแบบและผลิตโดยช่างฝีมือชาวดอยตุงที่ได้รับการฝึกฝนทักษะการปั้นเซรามิกจากโครงการความร่วมมือด้านเซรามิกระหว่างมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และเมืองคาเซมะ ประเทศญี่ปุ่น และนำเปลือกแมคคาเดเมียเหลือใช้มาเป็นเชื้อเพลิงในขั้นตอนการเผาเซรามิกแบบคาร์บอน ซึ่งช่วยสร้างสีส้มและลวดลายอันเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันไปในแต่ละผลิตภัณฑ์ และยังดีต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

1.3 กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ผลิตภัณฑ์ภายใต้แบรนด์ดอยตุงคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชน จึงมุ่งเน้นลดของเสียตลอดกระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ด้วยแนวคิด Circular Economy หรือ เศรษฐกิจหมุนเวียน คือการหมุนเวียนนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และลดของเสียอันเกิดจากกระบวนการผลิตด้วยวิธีการสำคัญ 3 วิธี คือการใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) และการนำมาผลิตใหม่ (Re-material)

1.4 การปฏิบัติงานของพนักงานในสำนักงานที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ในปี 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ปรับปรุงระบบการจองและขออนุมัติออนไลน์เรื่องการเดินทางไปปฏิบัติงานนอกพื้นที่ทำงาน ด้วยเครื่องบันทึกเชื่อมโยงกับส่วนงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น ส่วนงานยานยนต์ โดยมีพนักงานเข้าใช้งานจำนวน 498 ราย สนับสนุนการเดินทาง 2,567 รายการ สามารถลดกระดาษได้ 5,134 แผ่น

2. ธุรกิจเพื่อสังคม

2.1 การส่งเสริมผู้ประกอบการในชุมชน

- ‘เทศกาลสีสันทอดอยตุง’ ครั้งที่ 6

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จัดเทศกาลสีสันทอดอยตุงต่อเนื่องเป็นปีที่ 6 ณ โครงการพัฒนาดอยตุงฯ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ภายใต้แนวคิดการส่งเสริมให้คนในชุมชนได้พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และบริการสู่การเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ พร้อมคำนึงถึงการให้ทรัพยากรให้เหมาะสม งานสีสันทอดอยตุงครั้งที่ 6 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 4 ธันวาคม 2562 - 12 มกราคม 2563 รวมทั้งสิ้น 27 วัน

ชาวบ้าน
ได้อะไร?

รายได้ผู้ประกอบการท้องถิ่น

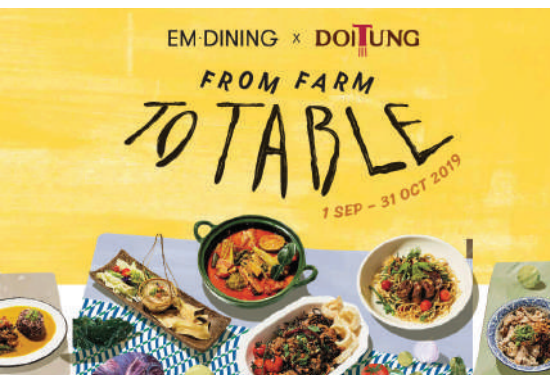
8.3 ล้านบาท

จำนวนผู้ประกอบการท้องถิ่น

156 ราย

รายได้ผู้ประกอบการต่อราย

53,102 บาท/27 วัน

- โครงการ From Farm to Table, From Doi Tung to EM Dining

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับดีเอ็มโพเรียม และดีเอ็มควอเทียร์ จัดทำโครงการ “From Farm to Table, From Doi Tung to EM Dining” นำวัตถุดิบคุณภาพท้องถิ่นจากโครงการพัฒนาดอยตุงฯ ซึ่งเป็นผลผลิตของชาวบ้านและกลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ อาทิ หมูดำ ไก่ดำ ข้าวอินทรีย์ ผักปลอดภัย น้ำพริกแห้งอาข่า ธัญพืช มาออกแบบเมนูพิเศษให้แก่ผู้บริโภคในกรุงเทพฯ โดยมีร้านอาหารชั้นนำเข้าร่วมโครงการ เช่น GREYHOUND CAFE กับข้าวกับปลา นารา Sava และ VANILLA CAFETERIA เพื่อให้คนเมืองเห็นคุณค่าของผลผลิตท้องถิ่น และคนในพื้นที่ดอยตุงฯ ยกระดับคุณภาพของวัตถุดิบให้ได้มาตรฐาน สร้างความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน สามารถกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชนกว่า 1.2 ล้านบาท ภายในระยะเวลาจัดงาน 60 วัน

- โครงการสื้อมจากธรรมชาติ

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ต่อยอดงานหัตถกรรมให้กับชาวบ้านใน 3 หมู่บ้าน โดยส่งเสริมให้ชุมชนร่วมกับนักออกแบบของโครงการพัฒนาดอยตุงฯ พัฒนางานหัตถกรรมชุมชนให้คงอัตลักษณ์ของท้องถิ่น แต่มีความหลากหลายและมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น และใช้สื้อมธรรมชาติเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ โครงการได้ส่งเสริมทักษะของชาวบ้าน โดยพาชาวบ้านที่สนใจและมีศักยภาพเข้าร่วมงานสัมมนาของศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดและเพิ่มรายได้ของชุมชน

• การพัฒนาต้นกาแฟเพื่อเพิ่มผลผลิต

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สนับสนุนต้นกล้าพันธุ์ดี ให้เกษตรกรในพื้นที่จำนวน 100,000 ต้น ทดแทนต้นกาแฟที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งจะส่งผลดีต่อปริมาณผลผลิตในอนาคต และส่งเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นคนในชุมชนจำนวน 23 ราย เข้ารับการอบรมด้านการส่งเสริมกาแฟให้เกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงมีการยกระดับการรับซื้อกาแฟที่เน้นผลผลิตที่ดีที่สุดและไม่มียอด ช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟประมาณ 12 ล้านบาท นอกจากนี้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ยังคงให้ความสำคัญต่อการคืนข้อมูลให้แก่เกษตรกร สำหรับนำไปปรับปรุงและพัฒนาผลผลิตกาแฟได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

2.2 ผู้นำด้านธุรกิจเพื่อสังคม

• การส่งเสริมการวัดผลลัพธ์ทางสังคม (SIA)

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินธุรกิจเพื่อสังคมโดยคำนึงถึงความสำคัญของการวัดผลลัพธ์ทางสังคมด้วยวิธีการที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและครบถ้วนทุกมิติ ผลลัพธ์ทางสังคมดังกล่าวสามารถนำมาเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ของกิจการอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันได้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากประเทศสิงคโปร์ ประเมินผลลัพธ์ทางสังคมให้กับกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย 2 แห่ง คือ มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรฯ และบริษัท โลเคิล โอลด์ จำกัด ช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าใจกระบวนการประเมินผล และวัดผลการดำเนินงานของกิจการได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

• โครงการขยายผลวานิลลา

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เริ่มศึกษาวิจัยวานิลลามาดังแต่ปี 2560 เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยและพัฒนาพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ที่มีมูลค่าสูง โดยได้ขยายผลจากแปลงทดลองขนาดเล็ก 3 แห่ง สู่แปลงวานิลลาบนพื้นที่กว่า 10 ไร่ ณ ศูนย์การเรียนรู้บ้านผาหมี โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เพื่อเป็นแปลงตัวอย่างในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรที่สนใจนำกลับไปปรับใช้ เพื่อเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้สูงในระยะยาว ควบคู่ไปกับการดูแลรักษาป่าอย่างยั่งยืน

• การพัฒนาระบบฐานข้อมูลพืชเศรษฐกิจ

ในปี 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้จัดทำฐานข้อมูลแมคคาเดเมียในพื้นที่เป็นรายต้น เพื่อหาแนวทางเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อต้น โดยจัดเก็บและจำแนกข้อมูลอย่างเป็นระบบ อาทิ สายพันธุ์ อายุต้น เกรดต้น ความสมบูรณ์ของผลผลิต โรค ปัจจัยด้านภูมิประเทศ ภูมิอากาศ อุณหภูมิ ความชื้น และปริมาณน้ำฝน โดยเก็บข้อมูลแมคคาเดเมียกว่า 40,000 ต้น รวมกว่า 20 สายพันธุ์ และนำข้อมูลหลังการวิเคราะห์ไปวางแผนและกำหนดนโยบายของฝ่ายบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการเพาะกล้าสายพันธุ์ดี การดูแลจัดการฟาร์ม และการพัฒนาระบบการแปรรูปผลผลิต เพื่อสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนให้คนในชุมชน

3. การสร้างผู้นำรุ่นใหม่

3.1 การศึกษาในห้องเรียน

โครงการพัฒนาการศึกษาเน้นกระบวนการการเรียนรู้การสอนที่เด็กเป็นศูนย์กลาง โดยมีวัตถุประสงค์ให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถช่วยตนเอง ครอบคลุม และชุมชนได้ และเป็นพลเมืองดีของชาติ โครงการฯ ได้พัฒนาเด็กตามช่วงอายุและระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง โดยจัดอบรมให้ความรู้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้การสอนใหม่ๆ เทคนิคทางวิชาการและจิตวิทยา พร้อมนำผู้เชี่ยวชาญและภาคเอกชนมาร่วมส่งเสริมการทำงานอีกด้วย

ในปี 2562 การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1. การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี

เป็นการสร้างพื้นฐานและเตรียมความพร้อมให้เด็กช่วงอายุ 2-6 ปี ในระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชั้นอนุบาล เพื่อเข้าสู่วัยเรียนขั้นสูงต่อไป

ในปี 2562 ได้ดำเนินการขยายผลการจัดการเรียนการสอนจากโรงเรียนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดอยตุงฯ ไปยังอำเภอแม่ฟ้าหลวง โดยมีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) และโรงเรียนดังนี้

	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562		รวม
	ศพด.	อนุบาล	ศพด.	อนุบาล	ศพด.	อนุบาล	
จำนวนขยายผล (แห่ง)	9	8	5	11	3	10	46
ห้องเรียน (ห้อง)	17	20	10	30	8	25	110
ครูที่ผ่านการอบรม (คน)	22	20	17	31	15	54	159
นักเรียน (คน)	427	542	239	801	200	623	2,832
นักเรียน/ครู 1 คน	19.4	27.1	14.1	25.8	13.3	11.5	17.8

นอกจากนั้น โครงการฯ ยังได้จัดทำวิดีโอกระบวนการการสอน และการใช้สื่อมอนเตสซอรีโดยละเอียด เพื่อแนะนำการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีให้ครูใหม่ และทบทวนให้ครูที่ผ่านการอบรมและเริ่มทดลองสอนมาแล้ว โดยอธิบายถึงผลที่นักเรียนจะได้รับ ซึ่งสามารถเทียบได้กับมาตรฐานช่วงชั้นปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ

2. การเรียนการสอนแบบ Project-Based Learning

เป็นโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership school) กับโรงเรียนนานาชาติ St. Andrews International School Bangkok ที่ดำเนินงานมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 ใน 8 โรงเรียนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดอยตุงฯ สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อพัฒนาทักษะการสำรวจ การสืบค้นข้อมูล และกระตุ้นทักษะการคิดอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการตั้งคำถาม และกระตุ้นให้มีปฏิสัมพันธ์ ตลอดจนส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนให้ฝึกการวิพากษ์งาน ฝึกการพูดนำเสนองานหน้าชั้นเรียน ซึ่งเป็นรากฐานพัฒนาทักษะการพูด

ในส่วนของการพัฒนาครูผู้สอน ได้มีการประชุมร่วมกันวางแผนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ Professional Learning Community (PLC) ร่วมกันทั้งในโรงเรียนและต่างโรงเรียน ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน

ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนได้ร้องขอให้ขยายผลการจัดการเรียนรู้ไปยังชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ทั้ง 8 โรงเรียนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดอยตุงฯ

ปีการศึกษา	ระดับชั้น ป.1-3			ระดับชั้น ป.4-6			ระดับชั้น ม.1-3			ระดับชั้น ม.4-6		
	ห้องเรียน	นักเรียน	ครู	ห้องเรียน	นักเรียน	ครู	ห้องเรียน	นักเรียน	ครู	ห้องเรียน	นักเรียน	ครู
2561	0	0	0	24	328	38	0	0	0	0	0	0
2562	24	368	34	24	328	40	12	232	10	6	140	12

• การพัฒนาหลักสูตรทักษะอาชีพในระดับมัธยมศึกษา

หลักสูตรพัฒนาทักษะอาชีพสร้างขึ้นสำหรับ 3 โรงเรียนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดุษฎีฯ ที่สอนถึงระดับมัธยม ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง และโรงเรียนบ้านป่าชางนาเงิน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้ลงมือทำงานเป็นรูปธรรมทั้งด้านทักษะกระบวนการทำงาน ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนนำไปสู่การสร้างชิ้นงาน หรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ การจำหน่ายและสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง โดยใช้กระบวนการสอนแบบ Project-Based Learning

นอกจากนี้ ทั้ง 3 โรงเรียนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อฝึกทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งรูปแบบการตลาดทางตรง และการตลาดออนไลน์ ฝึกพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค จนพัฒนาเป็นนวัตกรรมและสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว โดยบรรจุไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคีซึ่งเปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้จัดการสอนแบบทวิศึกษา เมื่อจบการศึกษานักเรียนจะได้รับวุฒิ ปวช. ส่วนอีก 2 โรงเรียน เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่จะสามารถเข้าเรียนต่อที่วิทยาลัยสายอาชีพศึกษาได้

• โครงการพัฒนาภาษาไทยสำหรับเด็กที่ไม่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดุษฎีฯ และพื้นที่ข้างเคียง

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ผลักดันการเรียนการสอนภาษาไทยในอำเภอแม่ฟ้าหลวง ซึ่งมีนักเรียนจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่ไม่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ให้อ่านภาษาไทยออกและเขียนได้ เพื่อให้สามารถเรียนต่อและดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้ โดยเริ่มดำเนินโครงการในปี 2560 ครอบคลุม 36 โรงเรียนในอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย และ 3 โรงเรียนในโครงการร้อยใจรักษ์ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ และได้รับความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้ใช้กระบวนการการเรียนการสอนตามที่ใช้ในโครงการพัฒนาโดยดุษฎีฯ และมีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ตามระยะเวลาปีที่เข้าร่วมดังนี้

กลุ่มพัฒนา	ทักษะการอ่าน (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)		ทักษะการอ่าน (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)		จำนวนปี ที่เข้าโครงการ
	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	หลังเข้าร่วมโครงการ	
8 โรงเรียนในพื้นที่ ดพต.พ.	61.70	88.95	44.76	81.40	มากกว่า 3 ปี
ขยายผลนอกพื้นที่ กลุ่มที่ 1	40.91	67.91	12.81	62.15	3 ปี
ขยายผลนอกพื้นที่ กลุ่มที่ 2	54.99	80.24	25.19	74.98	2 ปี
ขยายผลนอกพื้นที่ กลุ่มที่ 3	23.34	52.45	16.22	49.53	1 ปี
ร้อยใจรักษ์	53.64	72.03	19.35	49.15	2 ปี

จากการติดตามทดสอบนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย พบว่าส่วนหนึ่งเป็นเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ตามการคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ จากนักเรียน 11,192 คนในโรงเรียนทั้ง 39 แห่ง มีนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ 844 คน คิดเป็นร้อยละ 8 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงจัดทำโครงการวิจัยร่วมกับภาควิชาภาษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงขาม มหาวิทยาลัยมหิดล สาขาพัฒนาการและพฤติกรรมเด็ก

โครงการฯ ได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาภาษาไทย 7 ศูนย์ ประสานงาน อบรม นิเทศก์ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนรู้อาษาไทยให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่โครงการฯ กำหนด

• โครงการสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

จากการพัฒนาภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูได้ขอให้ขยายการพัฒนาภาษาไทยต่อไปยังชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพิ่มจากการสอนฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถสื่อสารได้ในระดับที่ลึกซึ้งขึ้น มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงขอความร่วมมือจากสถาบันภาษาไทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมพัฒนาบทเรียนภาษาไทยเพื่อการนี้

- กิจกรรมเสริมการพัฒนาศึกษา

บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้สนับสนุนทางด้านเทคโนโลยี ดังนี้

- การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน 39 โรงเรียน ประกอบด้วย ประวัติสถานศึกษา โครงสร้างการบริหาร บุคลากร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม นักเรียน โครงสร้างพื้นฐาน แหล่งเรียนรู้ และผลงานของสถานศึกษา เพื่อสร้างข้อมูลภาพรวมของโรงเรียนที่เปิดให้สาธารณชนเข้ามาดูการดำเนินงานได้
- โปรแกรม True CLICK LIFE SIS เป็นแหล่งข้อมูลออนไลน์ เสริมการเรียนรู้สำหรับครูและนักเรียนทุกระดับชั้นด้วยการนำเสนอรูปแบบสื่อผสม ผ่านการ์ตูน Animation พร้อมเกมให้ฝึกทักษะ และแบบฝึกหัดให้ทดสอบความรู้ ปัจจุบันได้ทดลองติดตั้งโปรแกรม True CLICK LIFE SIS นำร่อง 8 โรงเรียนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดอยตุงฯ

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สนับสนุน

- จัดทำระบบน้ำบริโภคใน 39 โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง รวมถึงจัดทำเอกสารและคู่มือระบบน้ำของแต่ละโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนสามารถดูแลระบบได้เอง
- สร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กห้วยล้านรองรับเด็กกว่า 50 คน แทนสถานที่เดิมซึ่งใช้ห้องในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนศึกษานารีอนุสรณ์ 3
- ซ่อมแซมอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสุกฤษฎี เพิ่มห้องน้ำ ที่ล้างมือ จัดพื้นที่ครัวและห้องอาหาร

3.2 การศึกษานอกห้องเรียน

- พื้นที่การเรียนรู้สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน (ศูนย์ไผ่ดี)

โครงการพัฒนาโดยดอยตุงฯ พัฒนาหลักสูตรสำหรับการปัมเพาะพลเมืองที่ดีเพื่อสานต่อความยั่งยืนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดอยตุงฯ ด้วยการเชื่อมความสนใจและความชอบของเด็กและเยาวชนให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่โดยดอยตุงทั้งด้านอาชีพ และกิจกรรมสร้างสรรค์ยามว่างเพื่อให้เยาวชนมีสิ่งยึดเหนี่ยวในจิตใจ ไม่ไขว่เขวกับสิ่งชั่วร้าย พร้อมทั้งฝึกทักษะความเป็นผู้นำและการบริหารจัดการ จำนวน 13 หลักสูตร ได้แก่ จูเนียร์พอดอยตุง ไร่ดีคาเฟ่ บรรณารักษ์น้อย การดับไฟฟ้าเบื้องต้น คัดแยกขยะ เกษตรดอยตุง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น นักสืบสวนสอบสวน ยิ่งธนูจากไม้ไผ่ ขนมหอย ดนตรี ศิลปะ นันทนาการ มีสมาชิกรวม 760 คน

- ทุนการศึกษา

เมื่อปี 2562 มีเยาวชนสมัครขอรับทุนการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 35 คน และได้รับทุนการศึกษา ประจำปี 2562 จำนวน 16 คน ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำนวน 2 คน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จำนวน 2 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 6 คน มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 1 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 1 คน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย จำนวน 4 คน มีการจัดกิจกรรมระหว่างการบริหารทุนการศึกษา ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้ที่ได้รับทุนการศึกษารวม 23 ครั้ง เช่น ประมุขเทศผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาใหม่ กิจกรรมการถอดบทเรียนและวางแผนชีวิตหลังเรียนจบ กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ได้รับทุนการศึกษา
2. กระบวนการให้นักศึกษาทุนกลับมาทำงานในพื้นที่บ้านเกิดของตนเอง มีนักศึกษาที่กลับมาหลังจากสำเร็จการศึกษาจำนวน 8 คน

- ค่ายเด็กไผ่ดี

กระบวนการเรียนรู้ “สร้างความรัก จากความรู้ อยู่กับความงาม” ใน “ค่ายเด็กไผ่ดี” ณ โครงการพัฒนาโดยดอยตุงฯ จังหวัดเชียงราย ที่จัดขึ้นโดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และมูลนิธิกระต่ายในดวงจันทร์เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนในเมืองใหญ่ร่วมสัมผัส “ศาสตร์และศิลป์” ในโลกของธรรมชาติ เพื่อสร้างเมล็ดพันธุ์ที่ดีในใจและลดช่องว่างทางสังคมในอนาคต โดยจัดค่ายเด็กไผ่ดีทั้งหมด 5 ค่าย มีเด็กเข้าร่วมทั้งหมด 118 คน

โครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกขน้ำมัน และพืชน้ำมันอื่นๆ

ข้อมูลพื้นฐาน

ระยะเวลาดำเนินโครงการ
2549-ปัจจุบัน

พื้นที่โครงการ
ครอบคลุม 2 พื้นที่ ได้แก่
หมู่บ้านปางมะหัน และ
หมู่บ้านปุณะ ตำบลเทอดไทย
อำเภอแม่ฟ้าหลวง
จังหวัดเชียงราย

พื้นที่

- หมู่บ้านปางมะหัน
มีพื้นที่ 17,039 ไร่
- หมู่บ้านปุณะ 33,327 ไร่

รวมพื้นที่ทั้งหมด
50,366 ไร่

ผู้รับประโยชน์
ประชากร 3,183 คน
572 ครัวเรือน

ความเป็นมา

โครงการนี้เริ่มต้นมาตั้งแต่ปี 2548 เพื่อแก้ไขความยากจน และพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตแก่ผู้คนในพื้นที่ แก้ปัญหาความเสี่ยงของทรัพยากรธรรมชาติ การบุกรุกทำลายป่า โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา ศึกษาและพัฒนาการปลูกขน้ำมัน และพืชน้ำมันอื่นๆ ให้เป็นพืชเศรษฐกิจของพื้นที่ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องจากขน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีประโยชน์ทางการแพทย์ มีราคาสูง เหมาะแก่การสร้างรายได้ที่มั่นคงให้คนในพื้นที่ โดยโครงการฯ ได้กำหนดเขตพื้นที่ทำกินของราษฎร ส่งเสริมอาชีพที่หลากหลาย พร้อมทั้งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่า และดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

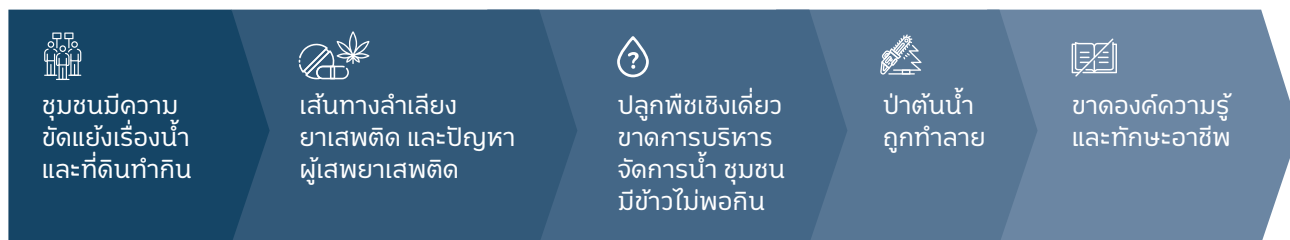
การดำเนินงานในปี 2562

ผลการดำเนินงานในปี 2562 แบ่งออกเป็นการดูแลแปลงขน้ำมันและการพัฒนางานส่งเสริมอาชีพ ผู้มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน ในปีที่ผ่านมาได้ส่งเสริมการดูแลแปลงขน้ำมันโดยดำเนินการปลูกซ่อมต้นขน้ำมันพันธุ์ดีจำนวน 114,108 ต้น และเสียบยอดพันธุ์ดี 54,908 ต้น พร้อมกันนี้ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลต้นขน้ำมันรายต้นอย่างต่อเนื่องเพื่อกำหนดแผนการจัดการแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนการส่งเสริมอาชีพผู้มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน โครงการฯ ได้ส่งเสริมการเลี้ยงไก่กระดูกดำจำนวน 200 ครัวเรือน และสุกรหมุยขนจำนวน 91 ครัวเรือน พร้อมทั้งได้ริเริ่มการส่งเสริมอาชีพเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความต้องการและข้อจำกัดของชาวบ้านในพื้นที่โครงการฯ ด้านพื้นที่ทำกิน องค์ความรู้ และแหล่งจำหน่ายผลผลิต ได้แก่ การทดลองงานส่งเสริมพืชหลังนา จำนวนพื้นที่ 20 ไร่ เกษตรกรเข้าร่วมจำนวน 12 ราย งานส่งเสริมหัตถกรรมชุมชนมีชาวบ้านเข้าร่วม 29 ราย พร้อมทั้งได้เริ่มเพาะกล้าพันธุ์ข้าวสลับเพื่อส่งเสริมชาวบ้านจำนวน 100 ครัวเรือนในปี 2564

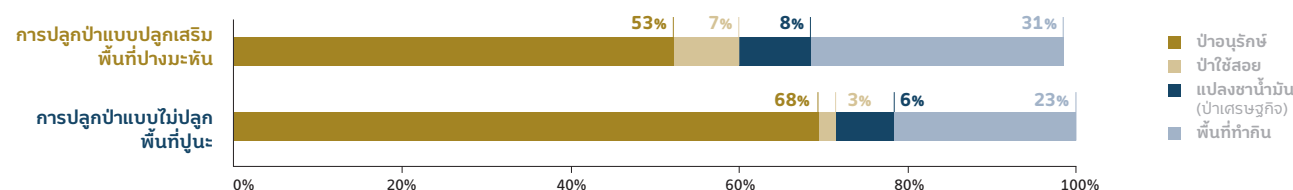
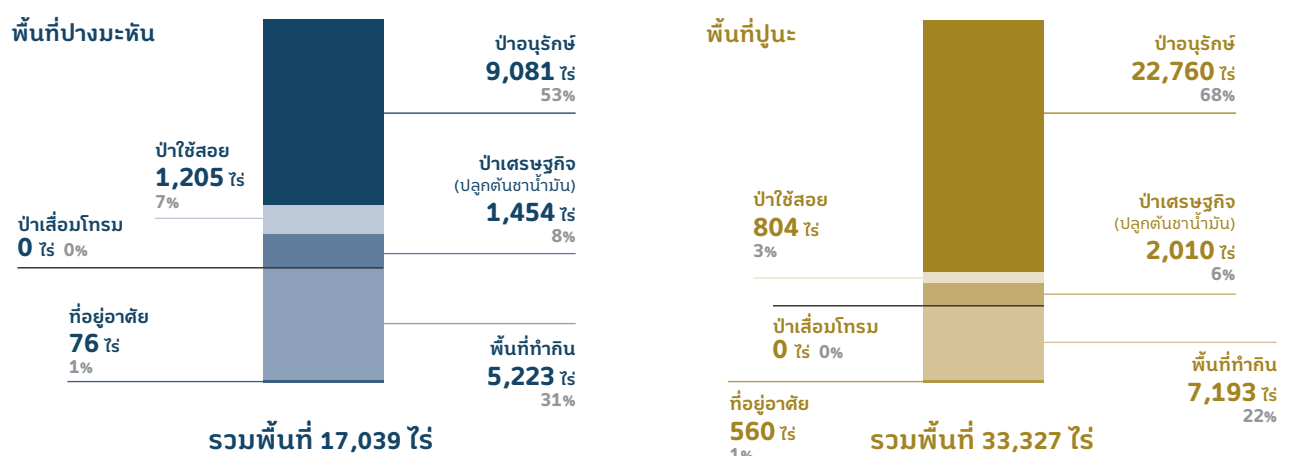
จากผลการสำรวจข้อมูลสภาพเศรษฐกิจสังคมของชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวนทั้งสิ้น 572 ครัวเรือน ผลปรากฏว่ามีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนอยู่ที่ 212,728 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ในขณะที่ปีเริ่มต้นโครงการฯ ชาวบ้านมีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 54,082 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ทั้งนี้ ผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทั้งหมด จะนำไปใช้ในการกำหนดแผนงานส่งเสริมอาชีพให้ตรงตามความต้องการของชุมชนต่อไป

ปัญหาตั้งต้น

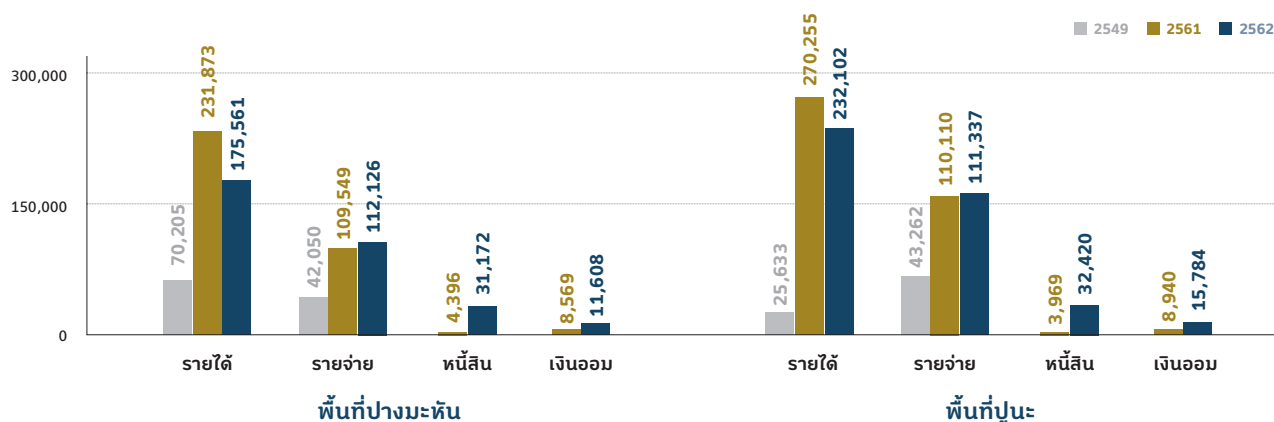

ผลจากการพัฒนา: ชาวบ้านได้อะไร?

④ สิ่งแวดล้อม: การใช้ประโยชน์พื้นที่โครงการ

⑤ เศรษฐกิจ: เปรียบเทียบรายได้ รายจ่าย หนี้สิน และเงินออม (บาท/ครัวเรือน/ปี)

โครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย จังหวัดน่าน

ข้อมูลพื้นฐาน

ระยะเวลาดำเนินโครงการ
2556-ปัจจุบัน

พื้นที่โครงการ
ครอบคลุมพื้นที่ 20 หมู่บ้าน
4 ตำบล 3 อำเภอ จังหวัดน่าน

ความเป็นมา

โครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนวพระราชดำริ ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2552 โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ เพิ่มพื้นที่ป่าควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน โดยมีกิจกรรมหลักในโครงการฯ ได้แก่ การจัดการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าแยกจากที่ทำกินและที่อยู่อาศัยอย่างชัดเจน การจัดตั้งคณะกรรมการและกฎระเบียบชุมชนว่าด้วยการใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นป่า ประกอบด้วยป่าอนุรักษ์เพื่อเป็นพื้นที่ต้นน้ำและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ป่าใช้สอยเพื่อเป็นพื้นที่แหล่งพลังงานและแหล่งอาหารที่บริหารจัดการโดยชุมชน และป่าเศรษฐกิจซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ที่ยั่งยืนทดแทนการพึ่งพิงพืชไร่เชิงเดี่ยว อีกทั้งยังทำหน้าที่เป็นแนวกันไฟที่มีชีวิต ช่วยป้องกันไฟไม่ให้ลามเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าใช้สอยอีกด้วย นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่ ด้วยการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรและปศุสัตว์ การจัดตั้งกองทุนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และการแปรรูป รวมถึงการปรับปรุงน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการชลประทาน

การดำเนินงานในปี 2562

ในปี 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ยังคงดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพผลผลิตจากป่าเศรษฐกิจ ได้แก่ กาแฟ และมะม่วงหิมพานต์อย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ป่า ด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานการณ์ไฟป่า และการปลูกป่าเสริม โดยได้มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. การจัดหาตลาดให้กับพืชเศรษฐกิจ

สามารถจัดหาตลาดให้กับผลผลิตกาแฟสดได้ 16.90 ตัน มูลค่า 1,677,080 บาท และผลผลิตมะม่วงหิมพานต์ได้ 10 ตัน มูลค่า 259,447.93 บาท รวมมูลค่าการสร้างรายได้ให้ชุมชนทั้งสิ้นกว่า 1.9 ล้านบาท

2. การบริหารจัดการไฟฟ้า

ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการไฟฟ้าในพื้นที่ทั้ง 3 อำเภอ ด้วยการซ่อมแซมหอร่องไฟฟ้า และทำแนวกันไฟทั้งสิ้น 11 แนว รวมระยะทาง 20.5 กิโลเมตร นอกจากนี้ ในปี 2562 ไม่มีรายงานการเกิดไฟฟ้าและการชิงเผาไรในพื้นที่อำเภอท่าวังผาและสองแคว ยกเว้นพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติที่มีรายงานการเกิดไฟฟ้า รวมความเสียหายต่อพื้นที่ป่าทั้งสิ้น 2,812 ไร่ อย่างไรก็ตาม อัตราการเกิดไฟฟ้าในปี 2562 นี้ ลดลงร้อยละ 96 เมื่อเทียบกับปีฐาน (2556) ซึ่งมีพื้นที่ป่าที่ได้รับผลกระทบจากไฟป่ากว่า 76,180 ไร่

3. การติดตามการบำรุงป่าเศรษฐกิจ

มีการติดตามบำรุงป่าเศรษฐกิจโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการออกแบบระบบการตรวจแปลงสาธิตมะม่วงหิมพานต์ จำนวน 90 ไร่ และออกแบบปฏิทินการดูแลต้นมะม่วงหิมพานต์ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานยิ่งขึ้น

4. การปลูกป่าเสริมในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

ชาวบ้านในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติร่วมกันปลูกป่าเสริมในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน 1,500 กล้า ณ จุดที่เกิดไฟป่าในปี 2562 ที่ผ่านมา นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ภาคสนามยังลงพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นพื้นที่นอกโครงการปลูกป่าฯ แจกจ่ายต้นกล้าให้ชาวบ้านที่เข้าร่วมกิจกรรมขยายผลค่ายพลังเยาวชนไฟดี “เราดูแลป่า ป่าดูแลเรา” เพื่อนำไปเตรียมปลูกซ่อมในแปลงต่อไป ทั้งนี้ ปี 2562 เป็นปีสุดท้ายของการดำเนินกิจกรรม เจ้าหน้าที่จะติดตามผลการดำเนินโครงการขยายผล YPO ให้เสร็จสิ้นภายในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2563

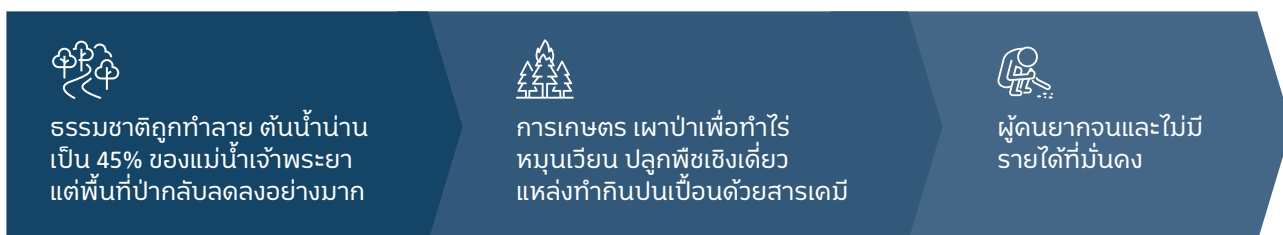
5. การจัดศึกษาดูงาน

นำเกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ และเจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ศึกษาดูงานการปลูกมะม่วงหิมพานต์ ในจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดยโสธร เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งแปลงวิจัยและมะม่วงหิมพานต์ในปี 2563

6. การรับคณะศึกษาดูงาน

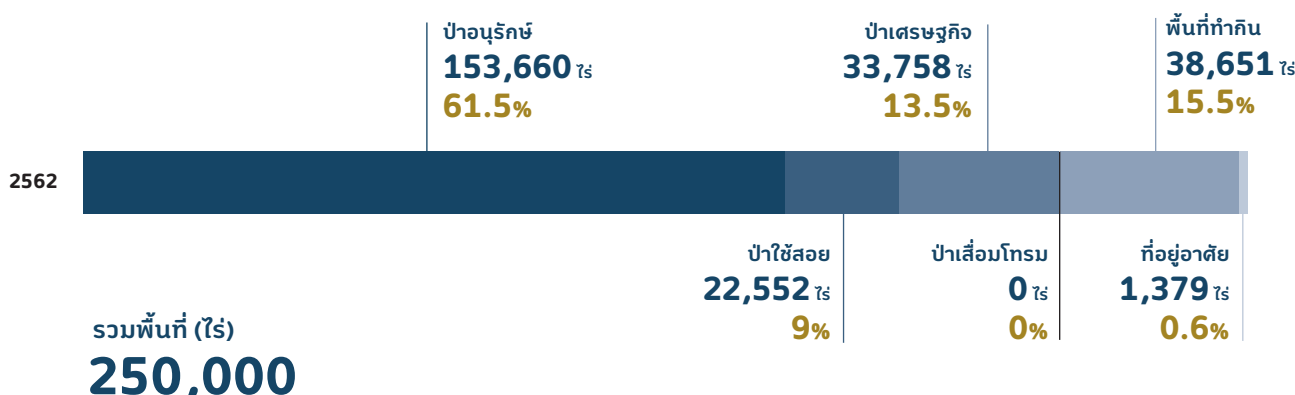
ศูนย์เรียนรู้เปียงก่อ รับคณะจากภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไปรวมทั้งสิ้น 15 คณะ

ปัญหาตั้งต้น

ผลจากการพัฒนา: ชาวบ้านได้อะไร?

④ สิ่งแวดล้อม: การใช้ประโยชน์พื้นที่โครงการ

โครงการร้อยใจรัก

ข้อมูลพื้นฐาน

ระยะเวลาดำเนินโครงการ
2561-2572

พื้นที่โครงการ

ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำห้วย
เมืองงาม 4 หมู่บ้านหลัก
ได้แก่ บ้านเมืองงามเหนือ
บ้านห้วยสำน บ้านหัวเมืองงาม
และบ้านเมืองงามใต้ และ
20 หมู่บ้านย่อยในตำบล
ท่าตอน อำเภอแม่เมาะ
จังหวัดเชียงใหม่
พื้นที่ 37,119 ไร่

ผู้รับประโยชน์

1,067 ครัวเรือน 4,297 คน

ความเป็นมา

โครงการร้อยใจรักเกิดขึ้นเพื่อสนับสนุนมาตรการและนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียร และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้วยการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยในปัจจุบัน สถานการณ์ยาเสพติดได้แพร่ระบาดในพื้นที่เมืองในรูปแบบของการผลิต การจำหน่าย และลำเลียง โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือของไทย โครงการร้อยใจรักจึงนำแนวทางปฏิบัติของการพัฒนาทางเลือกมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาเสถียรในบริบทสังคมเมือง และสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนเป้าหมายซึ่งเคยสร้างรายได้ส่วนใหญ่จากกิจกรรมผิดกฎหมายต่างๆ ให้หันมาประกอบอาชีพสุจริตแทน โดยมุ่งเน้นการสร้างตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมให้ชุมชนเห็นและเข้าใจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเองโดยมีลำดับการพัฒนา “อยู่รอด พอเพียง ยั่งยืน” ด้วยการพัฒนาทางเลือกเชิงพื้นที่ระยะยาว ในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนในด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ขนประทุน หัตถกรรม การแปรรูปสร้างมูลค่าแก่ผลผลิต การท่องเที่ยว และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนต่อไปได้ด้วยตนเอง

การดำเนินงานในปี 2562

ในปี 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ยังคงดำเนินการสร้างความเข้าใจกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของโครงการร้อยใจรักเพื่อนำชุมชนไปสู่การ “ระเบิดจากข้างใน” พร้อมทั้งจะดำเนินกิจกรรมพัฒนาร่วมกับโครงการร้อยใจรัก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ควบคู่กับกิจกรรมพัฒนาเชิงพื้นที่ตามมิติการพัฒนาต่างๆ อันจะนำไปสู่การสร้างอาชีพทางเลือกที่สุจริต รายได้ที่ยั่งยืน สร้างภูมิคุ้มกันของชุมชนต่อปัญหาเสถียรและสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ อย่างยั่งยืน โดยมีผลการดำเนินงานตามมิติของการพัฒนา ดังนี้

• **มัติน้ำ:** โครงการฯ ดำเนินการพัฒนาระบบน้ำอุปโภคบริโภคของชุมชน โดยต่อน้ำเข้าถึงพักน้ำและสร้างถังพักน้ำ 2 แห่ง รวมผู้ได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 681 คน และพัฒนาระบบน้ำเพื่อการเกษตร โดยซ่อมแซมและสร้างฝาย 19 ตัว ขุดบ่อพวงสันเขา 50 บ่อ ซ่อมแซมระบบส่งน้ำในที่นา 3 จุด ระยะทางรวม 782 เมตร รวมผู้ได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 898 คน พื้นที่รับน้ำ 2,171 ไร่

• **มิตินเกษตร** โครงการฯ ทดลองใช้แนวทางการทำเกษตรแบบประณีตและแม่นยำ หรือการทำเกษตรที่คำนึงถึงคุณภาพผลผลิต มีการจัดการแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน โดยทดลองปลูกพืชระยะสั้นและระยะยาวที่ชาวบ้านนิยมปลูกอยู่แล้ว เพื่อนำองค์ความรู้ด้านการจัดการแปลงที่ช่วยพัฒนาคุณภาพและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรไปเผยแพร่ให้ชาวบ้าน ตลอดจนสนับสนุนให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

- โครงการฯ จัดกิจกรรมเพิ่มผลผลิตข้าวนาและข้าวไร่ต่อเนื่องเป็นปีที่ 2 โดยหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิต พบว่าปริมาณผลผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่ของชาวบ้านที่เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นทั้ง 2 ชนิด

- ส่งเสริมการปลูกกล้วยซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้เกษตรกรจำนวน 23 ราย พื้นที่รวม 10 ไร่ ตามวิธีของโครงการฯ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ จากนั้นรับซื้อผลผลิตจากชาวบ้านจำนวน 1,325 กิโลกรัม สร้างรายได้รวม 662,500 บาท

- โครงการฯ ร่วมมือกับบริษัท ซี.พี.สตาร์เลนส์ จำกัด พัฒนาผลผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อส่งขายในตลาดต่างประเทศ โดยส่งเสริมความรู้ด้านการจัดการในแปลงไปจนถึงการคัดคุณภาพผลผลิตปริมาณที่ส่งออกทั้งหมดในปี 2562 รวม 15,904 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 804,225 บาท

• **มิตินอุตสาหกรรม** สนับสนุนพันธุ์สัตว์ในรูปแบบกองทุนหมุนเวียนให้ชาวบ้านที่สนใจ 212 ราย เพื่อเป็นแหล่งอาหารในครัวเรือนและรายได้เสริมให้กับชาวบ้าน นอกจากนี้ยังมีการติดตามให้บริการด้านสุขภาพสัตว์ และให้คำแนะนำชาวบ้านเรื่องการเลี้ยงสัตว์โดยอาสาสมัครปศุสัตว์

• **มิตินัตถกรรม** ส่งเสริมอาชีพด้านหัตถกรรมให้กลุ่มสตรีฝึกทักษะเพิ่มเติม และผลิตสินค้าภายใต้แบรนด์ดอยตุงจำนวน 42,484 ชิ้น มูลค่ารวมทั้งสิ้น 536,161 บาท รวมถึงจัดตั้งสำนักงานกลุ่มหัตถกรรม และสนับสนุนจักรเย็บผ้ามาตรฐานอุตสาหกรรมจำนวน 10 เครื่อง เพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ตลอดจนรับ-ส่งชิ้นงานหัตถกรรมต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

• **มิตินการท่องเที่ยวและแปรรูป** จัดตั้ง “กาดหลวงร้อยใจรักษ์” โดยมีวัตถุประสงค์ให้ชาวบ้านในและนอกพื้นที่โครงการฯ มีพื้นที่ขายของเป็นระเบียบ ทดแทนตลาดนัดที่ตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข 1098 (แม่จัน-ฝาง) ซึ่งกีดขวางการจราจรและเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ อีกทั้งยังเป็นการทดลองศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สะท้อนอัตลักษณ์และความหลากหลายของชนเผ่าต่างๆ อันจะนำไปสู่การสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้ชุมชนในระยะยาวต่อไป

• **มิตินสาธารณสุข** บูรณาการและผลักดันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมอาสาทำดีรุ่นที่ 2 จำนวน 93 คน เพื่อขยายผลการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่โครงการฯ โดยติดตามเรื่องสุขภาพ สภาพความเป็นอยู่ และสนับสนุนการประกอบอาชีพหลังการบำบัดอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ โครงการฯ ได้

สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และจัดอบรมการทำเครื่องกรองน้ำขนาดเล็กให้ชาวบ้านในพื้นที่โครงการฯ จำนวน 904 เครื่อง เพื่อให้ชาวบ้านมีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภคครบทุกหลังคาเรือน

• **มิตินการศึกษา** ปรับปรุงอาคารสถานที่ในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนพัฒนาระบบน้ำอุปโภคบริโภคให้เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งยังสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 3 แห่งในพื้นที่โครงการฯ และก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยล้านแห่งใหม่จนแล้วเสร็จ

• **มิตินการจัดการใช้ประโยชน์พื้นที่** ประชุมแบ่งเขตรับผิดชอบของแต่ละหมู่บ้าน สำรวจแนวกันไฟที่มีอยู่เดิม และร่วมกับชาวบ้านในการปลูกต้นกล้วยและข้าวตอกแดงจำนวน 22,890 ต้น เพื่อทดแทนพื้นที่ที่เสียหายจากไฟป่าในฤดูแล้งที่ผ่านมา ตลอดจนใช้เป็นแนวกันไฟตามธรรมชาติรวมระยะทางทั้งหมด 77.50 กิโลเมตร

• กิจกรรมอื่นๆ

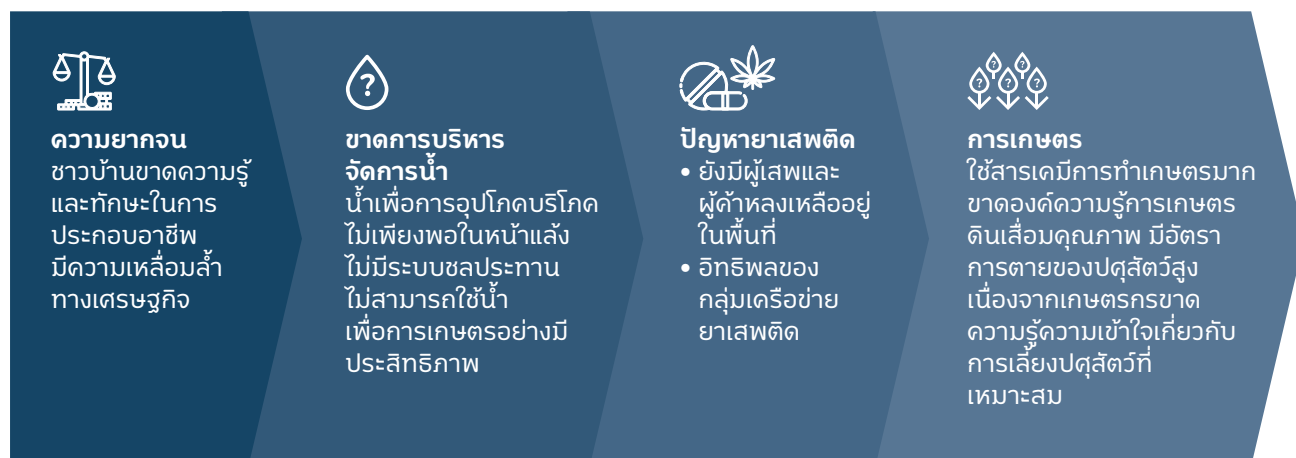
- สำรวจข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคมประชากรประจำปี 2561 และนำมาวัดความเปลี่ยนแปลงด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านเป้าหมายทั้ง 24 หมู่บ้าน รวม 1,286 หลังคาเรือน ผลการสำรวจข้อมูลแสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนใหญ่มีทุนในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นกว่าตอนเริ่มต้นโครงการฯ ในปี 2560 ประชากรกว่าร้อยละ 99 มีน้ำและข้าวเพียงพอต่อการบริโภคตลอดทั้งปี มีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น ทำให้มีช่องทางเพิ่มรายได้ในครัวเรือน ภาพรวมเศรษฐกิจจึงเห็นว่าประชากรในพื้นที่มีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น มีกำลังในการใช้จ่ายและชำระหนี้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับยอดค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นและหนี้สินคงค้างที่ลดลง อย่างไรก็ตาม ยังคงพบปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ โดยรายได้เฉลี่ยของประชากรอยู่ที่ 47,190 บาท/คน/ปี แม้จะสูงขึ้นกว่ารายได้เฉลี่ยปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 31 แต่ร้อยละ 52 ของประชากรยังมีระดับรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนของจังหวัดเชียงใหม่ (30,936 บาท/คน/ปี)

- สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ทรงให้ความสนใจและติดตามการดำเนินงานโครงการฯ อย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี 2561 และได้เสด็จ มายังพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ รวม 3 ครั้ง เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและเยี่ยมเยียน ประธานขวัญและกำลังใจแก่พลนิกรในพื้นที่

- โครงการฯ ร่วมกับสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จัดหลักสูตรอบรมและฝึกปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำรินในพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและลำเลียงยาเสพติด สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภาคเหนือ โดยใช้พื้นที่โครงการฯ เป็นสถานที่ฝึกอบรม เพื่อขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ไปในพื้นที่ชายแดนจังหวัดภาคเหนือทั้ง 19 อำเภอ ใน 4 จังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม รวม 103 คณะ จำนวน 6,372 คน และบุคลากรของโครงการร้อยใจรักษ์ยังได้ไปดำเนินการอบรมต่อเนื่องในพื้นที่จริงในหลักสูตร “การฝึกปฏิบัติจริงด้านการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรที่ 2” อีกจำนวน 8 คณะ รวม 567 คน

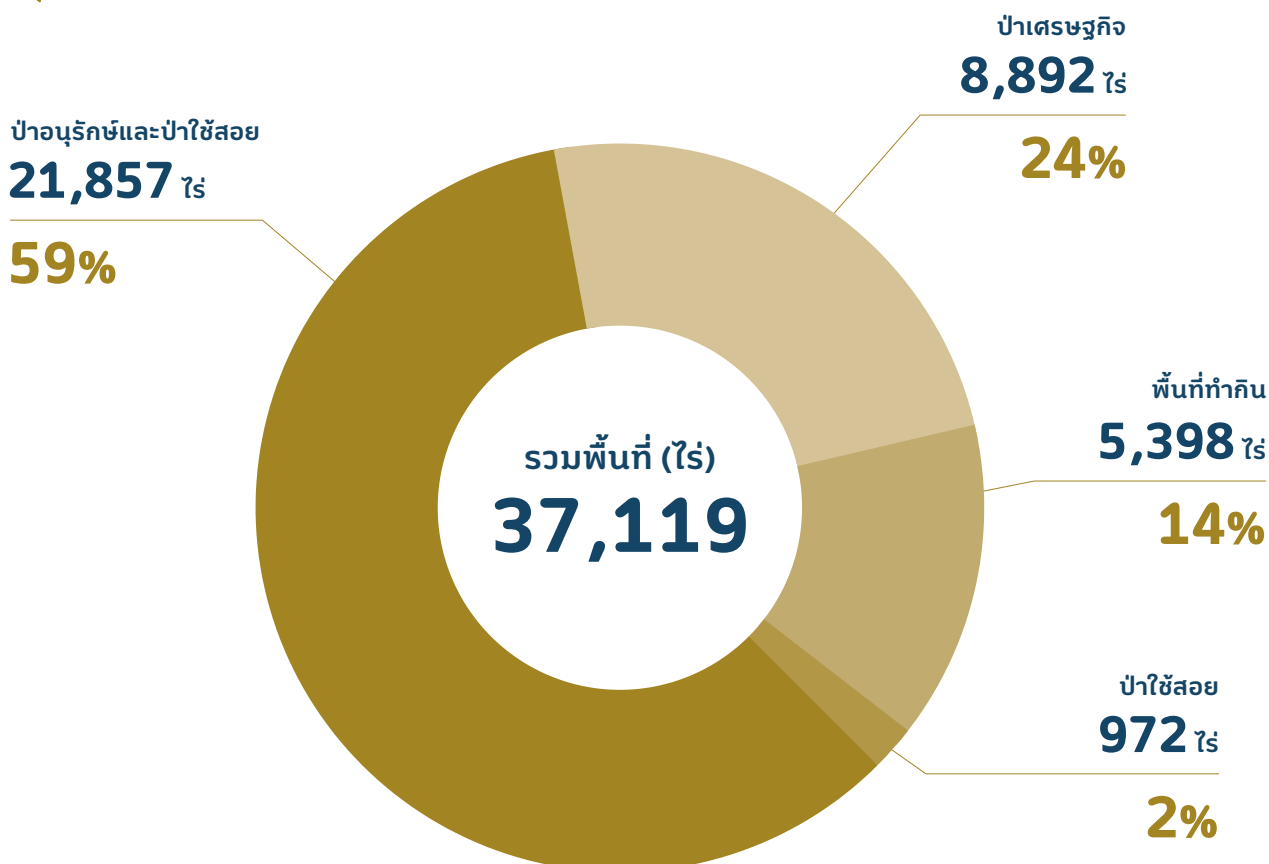
โครงการร้อยใจรักษ์

ปัญหาดังต้น

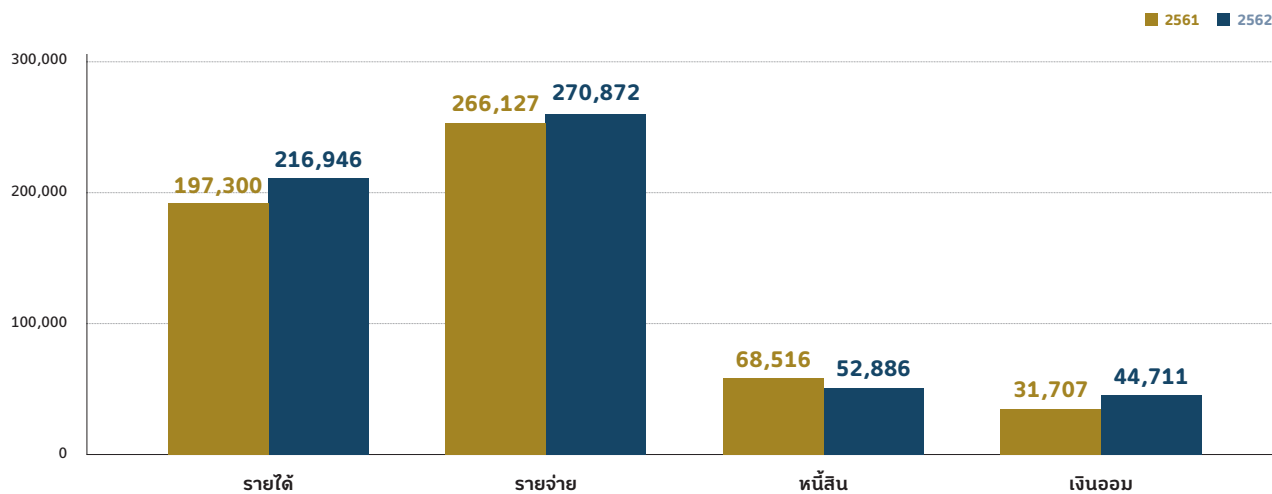
ผลจากการพัฒนา: ชาวบ้านได้อะไร?

 สิ่งแวดล้อม: การใช้ประโยชน์พื้นที่โครงการ

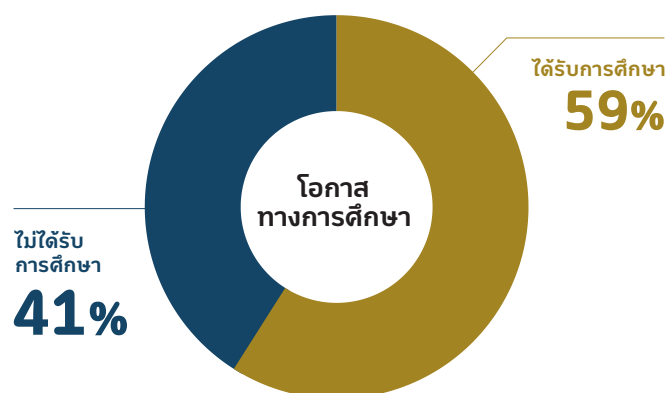

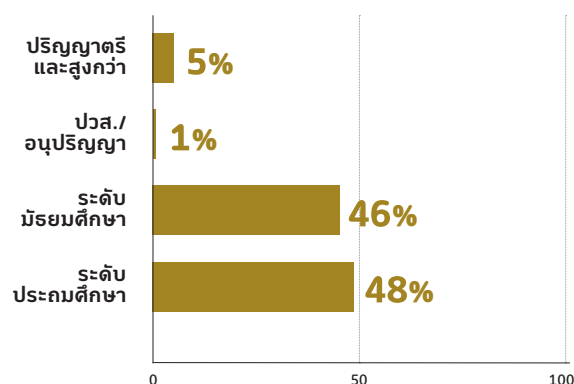
เศรษฐกิจ: เปรียบเทียบรายได้ รายจ่าย หนี้สิน และเงินออม ต่อครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน/ปี)

สังคม: โอกาสทางการศึกษาของคนในชุมชน

ระดับการศึกษา

การเก็บข้อมูลไฟฟ้าในปี 2562

โครงการพัฒนาทางเลือก เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนไทย-เมียนมา

ข้อมูลพื้นฐาน

ระยะเวลาดำเนินโครงการ
2561-2569

โดยเป็นโครงการขยายผล
จากพื้นที่เดิม คือ
จังหวัดท่าขี้เหล็กและจังหวัด
เมืองสาต ที่ดำเนินงาน
ตั้งแต่ปี 2555-2560

พื้นที่โครงการ

1. พื้นที่หนองตะยา
(รัฐฉานใต้) 341,964 ไร่
ประกอบด้วย 4 กลุ่มบ้าน
ครอบคลุม 99 หมู่บ้าน
2. พื้นที่จังหวัดท่าขี้เหล็ก
106,810 ไร่ (รัฐฉานตะวันออก)
ประกอบด้วย 3 กลุ่มบ้าน
ครอบคลุม 30 หมู่บ้าน

ผู้รับประโยชน์

1. พื้นที่หนองตะยา
5,764 ครัวเรือน 26,953 คน
2. พื้นที่จังหวัดท่าขี้เหล็ก
1,445 ครัวเรือน
7,462 คน

ความเป็นมา

โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปัญหาเสียดังกล่าวในส่วนของการปลูกฝิ่น การค้าและ
ลำเลียงยาเสพติดในพื้นที่เป้าหมาย ด้วยการสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพสุจริตต่างๆ
ที่มีรายได้มั่นคงเพียงพอให้แก่ชุมชน ลดปัญหาความยากจน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคง
ตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาได้อีกด้วย นอกจากนี้ ยังมุ่งเป้าในการเป็นต้นแบบการพัฒนา
เชิงพื้นที่อย่างมีบูรณาการและรอบด้าน เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนที่รัฐบาลเมียนมาสามารถ
ขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ ของประเทศได้ต่อไป

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินงานใน 2 พื้นที่หลักตามที่รัฐบาลเมียนมาร้องขอ ได้แก่ พื้นที่
หนองตะยา อำเภอพินเลา รัฐฉานใต้ และพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัดท่าขี้เหล็ก รัฐฉานตะวันออก

ปัญหาตั้งต้น

การปลูกพืชเสียด
และเป็นเส้นทางลำเลียง
และค้าขายเสียด

ขาดองค์ความรู้ในการ
บริหารจัดการน้ำ
อย่างมีประสิทธิภาพ

ขาดแคลนยา
และวัคซีนป้องกัน
โรคในปศุสัตว์

ขาดองค์ความรู้ด้านการ
เกษตร การแปรรูปเพิ่มมูลค่า
และตลาดรองรับผลผลิต

การดำเนินงานในปี 2562

ตลอดปีงบประมาณ 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มุ่งเน้นสร้างความเข้าใจ เข้าถึง และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐของเมียนมาและชุมชนเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนดำเนินกิจกรรมที่เห็นผลลัพท์รวดเร็ว (Quick Hit) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจของชุมชนต่อโครงการฯ รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากรในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การสร้างอาชีพทางเลือกที่สุจริตและสร้างรายได้ที่เหมาะสม อันเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน และช่วยลดความเสี่ยงที่ชุมชนจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ โดยมีผลการดำเนินงานแยกตามพื้นที่ ดังนี้

1. พื้นที่หนองตะยา อำเภอพินเลา รัฐฉานใต้

- พัฒนาระบบน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาการเข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภค รวมทั้งเพิ่มปริมาณน้ำเพื่อการเกษตร โดยสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และองค์ความรู้จากโครงการฯ และชาวบ้านเป็นผู้ลงมือดำเนินการเอง ประกอบด้วยฝ่ายการเกษตร 9 ฝ่าย ฝ่ายอุปโภคบริโภค 7 ฝ่าย ถึงกักเก็บน้ำ 8 ถึง ความจุรวม 283 ลูกบาศก์เมตร ระบบท่อส่งน้ำความยาวรวม 16,194 เมตร มีผู้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 3,252 คน และพื้นที่เกษตรที่ได้รับประโยชน์ 792.5 ไร่ นอกจากนี้ มีการสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนและวางกฎระเบียบในการบริหารจัดการระบบน้ำโดยชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการใช้และรักษาทรัพยากร

- จัดอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกชา จำนวน 413 คน เรื่องการตัดแต่งทรงพุ่มต้นชา การกำจัดวัชพืช และการแปรรูปชา รวมถึงสนับสนุนการก่อสร้างเตาคั่วชา และโรงแปรรูปชาประจำหมู่บ้าน จำนวน 3 แห่ง เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการผลิต และเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ชาของชุมชน

- ร่วมกับหน่วยงานปศุสัตว์อำเภอพินเลา จัดอบรมให้ความรู้และพัฒนาทักษะด้านการดูแลรักษาสุขภาพสัตว์แก่อาสาสมัครปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน และเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ จำนวน 1,649 คน รวมถึงสนับสนุนกองทุนยาปศุสัตว์ เพื่อให้สัตว์เลี้ยงที่เจ็บป่วยได้รับการรักษาด้วยยาคุณภาพในระยะเวลาที่รวดเร็ว อาสาสมัครปศุสัตว์สามารถให้บริการรักษาโรคในสัตว์เลี้ยง จำนวน 414 ตัว และให้บริการวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อ รวมทั้งสิ้น 7,893 ตัว นอกจากนี้ ได้แจกจ่ายพันธุ์หมูนาเนเปียร์ เพื่อจัดทำแปลงทดลองพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงสำหรับโคและกระบือ

- สำรวจพื้นที่และข้อมูลเศรษฐกิจ สังคมของกลุ่มตัวอย่างผู้สนใจปลูกกาแฟในพื้นที่เป้าหมาย ศึกษาความเป็นไปได้ในการส่งเสริมการปลูกกาแฟคุณภาพสูง เพื่อเป็นการสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่ชุมชนในระยะยาว

2. พื้นที่ทางตอนเหนือท่าขี้เหล็ก อำเภอท่าขี้เหล็ก รัฐฉานตะวันออก

- พัฒนาระบบน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร โดยสนับสนุนองค์ความรู้และวัสดุอุปกรณ์ให้ชาวบ้านลงมือดำเนินการเอง ประกอบด้วย ฝ่ายการเกษตร 5 ฝ่าย ฝ่ายอุปโภคบริโภค 7 ฝ่าย ถึงกักเก็บน้ำ 10 ถึง รวมความจุ 53.6 ลูกบาศก์เมตร และระบบท่อส่งน้ำความยาว 16,180 เมตร มีผู้รับประโยชน์รวม 2,066 คน และพื้นที่เกษตรที่ได้รับประโยชน์ 2,221 ไร่ นอกจากนี้ มีการจัดตั้งกองทุนและวางกฎระเบียบในการบริหารจัดการระบบน้ำโดยชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการใช้และรักษาทรัพยากร

- จัดฝึกอบรมให้ความรู้และทักษะด้านสัตวบาล และสนับสนุนกองทุนยารักษาสัตว์ เพื่อให้อาสาสมัครให้บริการด้านสัตวบาลแก่ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สรุปการบริการรักษาสัตว์ที่เจ็บป่วยด้วยอาการและโรคต่างๆ รวม 436 ตัว และให้บริการวัคซีนป้องกันโรคติดต่อในสัตว์เลี้ยงรวม 6,099 ตัว นอกจากนี้ โครงการฯ ได้สนับสนุนการพ่นยาฆ่าเชื้อให้คอกสุกรของชาวบ้านรวมทั้งสิ้น 630 คอก เพื่อควบคุมและยับยั้งการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever: ASF) ส่วนด้านโภชนาการ ได้จัดทำแปลงสาธิตการปลูกหญ้าเนเปียร์เพื่อส่งเสริมให้เป็นอาหารสัตว์

- จัดตั้งกองทุนเปิด โดยสนับสนุนพันธุ์เปิดไป (พันธุ์ Khaki Campbell) และพันธุ์เปิดเนื้อ (พันธุ์ Muscovy) จำนวน 667 ตัว ให้ชาวบ้าน 37 ครัวเรือน เพื่อเพิ่มความมั่นคงทางอาหาร และรายได้ให้ชุมชนในรูปแบบกองทุนหมุนเวียน

- ติดตั้งเครื่องกรองน้ำดื่มขนาดเล็กจำนวน 84 เครื่องให้โรงเรียนสถานีนามัย วัด สถานบ่าบัตผู้ติดยาเสพติด และชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาด และลดค่าใช้จ่ายในการจัดหาน้ำดื่ม

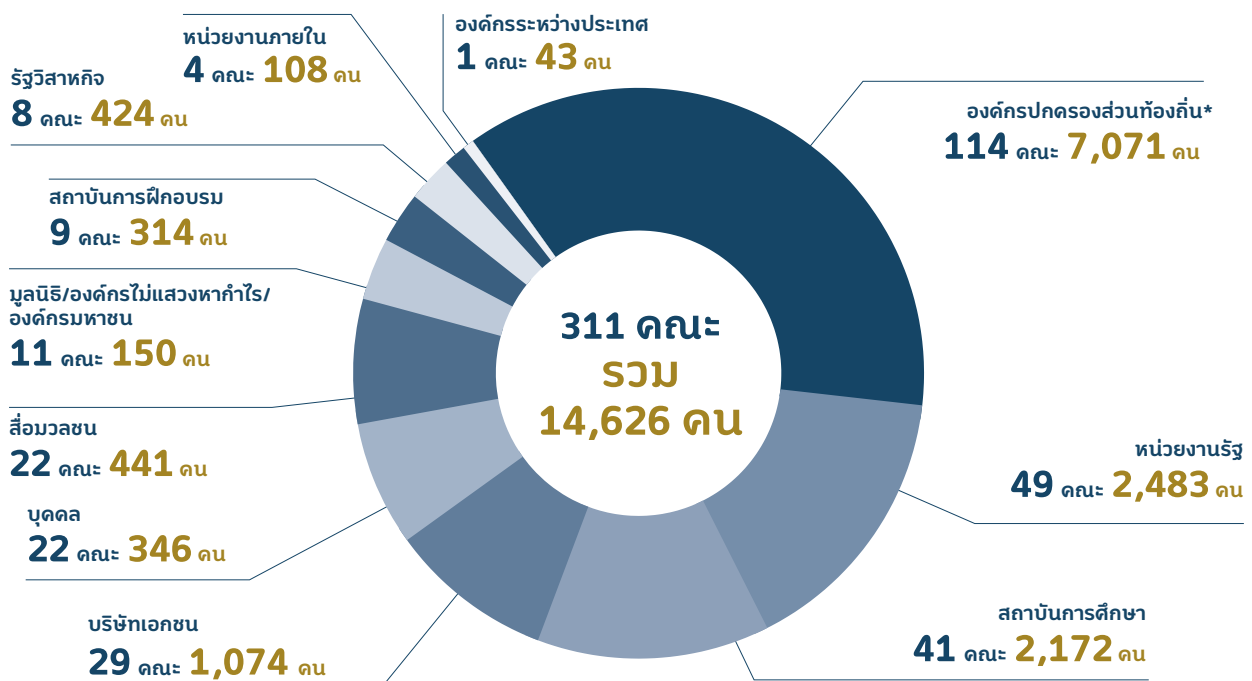
- สนับสนุนยา เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้โรงพยาบาลท่าขี้เหล็ก และสถานีนามัยใน 3 กลุ่มบ้าน เพื่อให้สถานพยาบาลสามารถให้บริการด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างครอบคลุม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

มหาวิทยาลัยที่มีชีวิต

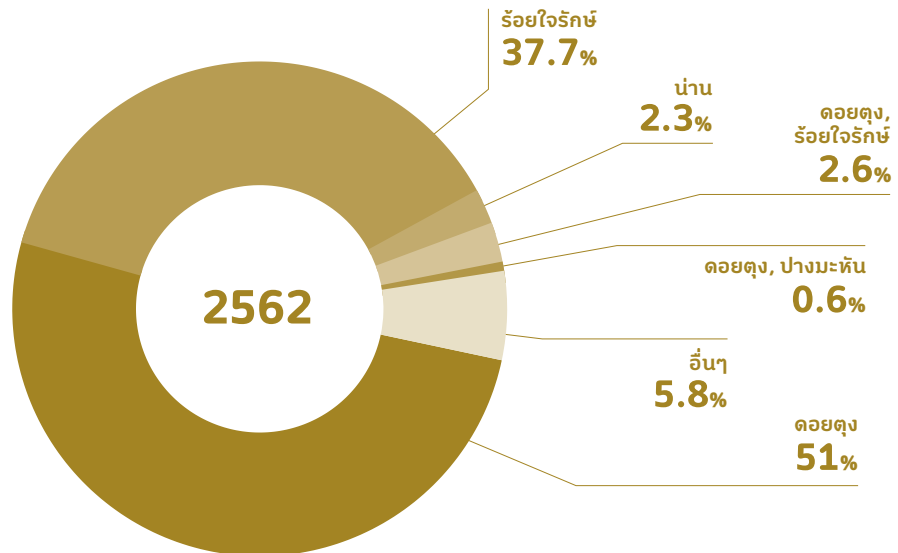
ส่วนงานมหาวิทยาลัยที่มีชีวิตรับผิดชอบการจัดหลักสูตรอบรมและการศึกษาดูงานในพื้นที่โครงการพัฒนาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ตลอดจนร่วมกับพันธมิตรจัดหลักสูตรนอกพื้นที่ เพื่อเผยแพร่การพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวงในวงกว้าง ในปี 2562 ส่วนงานมหาวิทยาลัยที่มีชีวิตจัดการอบรมรวมทั้งสิ้น 311 คณะ รวม 14,626 คน จำแนกเป็นคณะในประเทศ 258 คณะ และคณะจากต่างประเทศ 53 คณะ มีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 1 สัดส่วนประเภทคณะศึกษาดูงานในปี 2562

*ส่วนใหญ่เป็นคณะที่มาจากความร่วมมือกับสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ในโครงการอบรมหลักสูตร "การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ หลักสูตรที่ 1" จำนวน 103 คณะ 6,415 คน และโครงการ "การฝึกปฏิบัติจริงด้านการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรที่ 2" จำนวน 8 คณะ 664 คน

แผนภาพที่ 2
สัดส่วนการรับรอง
คณะศึกษาดูงานในพื้นที่
โครงการพัฒนาต่างๆ
ตลอดปี 2562

นักเรียนทุนการศึกษาสิรินธรฯ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงระดับมัธยมศึกษา จากโรงเรียนในจังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน ทัศนศึกษาที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2562

คณะครูจากโรงเรียนปัญญะประทีปศึกษาดูงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนและฝึกปฏิบัติคัดแยกขยะและผลิตปุ๋ยมูลไส้เดือน ที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เพื่อนำหลักการพัฒนาและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมไปขยายผลในโรงเรียนระหว่างวันที่ 17 - 26 เมษายน 2562

โครงการนักศึกษาฝึกงานนานาชาติ

เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จัดกิจกรรมสานสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายนักศึกษาฝึกงานนานาชาติ ณ สำนักงานมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ กรุงเทพฯ กับกลุ่มนักศึกษาที่เคยเข้าร่วมโครงการนักศึกษาฝึกงานนานาชาติระหว่างปี 2553-2561 เพื่อต่อยอดความสัมพันธ์อันดีและมุ่งหวังที่จะสร้างเครือข่ายกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลงในการสร้างประโยชน์แก่สังคมในอนาคต โดยมีผู้เข้าร่วมงาน 22 คน จากจำนวนนักศึกษาไทยที่เคยเข้าร่วมโครงการนักศึกษาฝึกงานทั้งสิ้น 56 คนใน 9 ปีที่ผ่านมา

การผลักดันเชิงนโยบายและการเข้าร่วม ประชุมสำคัญอื่นๆ ในระดับนานาชาติ

การประชุมนานาชาติด้านการพัฒนาทางเลือกและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากประสบการณ์การดำเนินโครงการพัฒนาทางเลือกและการพัฒนาอย่างยั่งยืนตลอด 30 ปี มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับรัฐบาลไทย และภาคีการพัฒนาในระดับนานาชาติ เผยแพร่หลักการพัฒนาของไทยเพื่อผลักดันนโยบายระดับโลกผ่านการเข้าร่วมการประชุมสำคัญต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การประชุมคณะกรรมการยาเสพติดแห่งสหประชาชาติ (Commission on Narcotic Drugs — CND): คณะผู้แทนมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุม CND มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อผลักดันแนวทางการพัฒนาทางเลือกที่ยั่งยืนของไทยในการแก้ปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน คณะผู้แทนมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มีบทบาทในการประชุม CND สมัยที่ 62 ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรียระหว่างวันที่ 14-22 มีนาคม 2562 ดังนี้

- ร่วมกับรัฐบาลไทยผลักดันข้อมติเรื่องการพัฒนาทางเลือกซึ่งบรรจุสาระสำคัญจากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทางเลือกที่จัดขึ้น ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย โดยมีสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime - UNODC) รัฐบาลไทย เยอรมนี เปรู และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมเป็นเจ้าภาพการจัดประชุมตามข้อมติ CND สมัยที่ 61
- ร่วมกับรัฐบาลไทย เยอรมนี ออสเตรีย โคลอมเบีย เปรู สหภาพยุโรป และ UNODC จัดการประชุมคู่ขนานระดับสูง หัวข้อ “The Future of Alternative Development” โดยมีพลเอก ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ให้เกียรติเป็นองค์ปาฐก การประชุมมีผู้สนใจเข้าร่วมกว่า 150 คน
- ร่วมกับ London School of Economics and Political Science (LSE) และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมนี (GIZ) จัดการประชุมคู่ขนาน อีกทั้งยังเป็นองค์ปาฐกในหัวข้อ “Understanding the Development Implications of Illicit Economies” มีผู้สนใจเข้าร่วมกว่า 60 คน

2. การประชุมคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice - CCPCJ): มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เล็งเห็นความสำคัญของการเชื่อมโยงและผลักดันหลักการพัฒนาทางเลือกและการพัฒนาที่ยั่งยืนของไทยไปยังเวทีด้านอาชญากรรมและนิรโทษกรรม เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ยาเสพติดโลกในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในหลายมิติ ผู้แทนมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงได้ร่วมกับคณะผู้แทนไทยในการประชุม CCPCJ สมัยที่ 28 ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย ระหว่างวันที่ 20-24 พฤษภาคม 2562 เป็นองค์ปาฐกในการประชุมคู่ขนาน หัวข้อ “Fostering a Culture of Lawfulness in Support of the 2030 Agenda”

จัดโดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย ยกตัวอย่างโครงการพัฒนาโดยผู้สูงอายุนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพชุมชน และการสร้าง “วัฒนธรรมแห่งการรักษากฎหมาย” ซึ่งจะช่วยส่งเสริมหลักนิติธรรมและความยั่งยืนของการแก้ปัญหาด้านอาชญากรรมและยาเสพติด

3. การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทางเลือก ปี 2562 (Expert Group Meeting on Alternative Development - EGM): มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม EGM 2562 ร่วมกับรัฐบาลไทย เยอรมนี เปรู และ UNODC ระหว่างวันที่ 15-17 ธันวาคม 2562 ที่จังหวัดเชียงราย โดยการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญฯ จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมา มุ่งหวังให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทางเลือกมีเวทีแลกเปลี่ยนมุมมองเพื่อผลักดันประเด็นสำคัญต่างๆ เข้าสู่เวทีระดับนานาชาติ โดยเฉพาะการประชุมคณะกรรมการยาเสพติดแห่งสหประชาชาติ (Commission on Narcotic Drugs - CND) การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญฯ 2562 มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 58 คน ประกอบด้วย ผู้แทนรัฐบาลจาก 14 ประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน โดยการประชุมแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

3.1 การศึกษาฐานพื้นที่โครงการพัฒนาโดยตุงฯ ซึ่งเป็นต้นแบบโครงการพัฒนาทางเลือกที่ได้รับการยอมรับในระดับโลก และปัจจุบันได้ยกระดับการพัฒนาไปอีกขั้น เช่น สร้างศักยภาพชาวบ้านให้สามารถเป็นผู้ประกอบการและสร้างธุรกิจของตนเอง สร้างเสริมวัฒนธรรมแห่งการรักษาดินในชุมชน และขับเคลื่อนธุรกิจโดยตุงด้วยหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน

3.2 การประชุมหารือประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาทางเลือก สาระสำคัญจากการประชุมมีดังนี้

- การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาทางเลือกไปสู่ความสำเร็จและยั่งยืน โดยต้องอาศัยการมีหุ้นส่วนภาคเอกชนที่เหมาะสม มีวิสัยทัศน์และแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน อีกทั้งมีการกำหนดบทบาท และรูปแบบการดำเนินงานร่วมกันอย่างชัดเจน
- ประเด็นด้านหลักนิติธรรมในเวทีการพัฒนาทางเลือกมักถูกเชื่อมโยงกับการปราบปรามผู้กระทำความผิดด้านยาเสพติดเป็นหลัก ประเทศไทยนำเสนอการเสริมสร้างหลักนิติธรรมด้วยชุมชนเอง โดยโครงการพัฒนาทางเลือกสามารถช่วยสร้างเสริมวัฒนธรรมแห่งการเคารพกติกาภายในชุมชน เช่น สนับสนุนให้ชุมชนกำหนดกฎเกณฑ์และร่วมบังคับใช้กฎนั้นควบคู่ไปกับกฎหมายของประเทศ
- ปัจจุบัน ปัญหายาเสพติดไม่เพียงส่งผลกระทบต่อสังคมชนบทที่มีการปลูกพืชเสพติด แต่ยังแพร่ระบาดในพื้นที่เมือง ซึ่งได้รับผลกระทบจากยาเสพติดสังเคราะห์ต่างๆ การใช้หลักพัฒนาและแนวทางปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาทางเลือกจึงควรนำมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหายาเสพติดในบริบทเมืองด้วย เช่น การยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา รับฟังความต้องการของชุมชน สร้างอาชีพทางเลือกสุจริต จัดการปัญหาความยากจน และดำเนินโครงการในระยะยาว

4. การประชุมหารือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Forum on Sustainable Development - APFSD) ครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ สมาคมธุรกิจเพื่อสังคม และ Asian Venture Philanthropy Network เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคู่ขนานระหว่างการประชุม APFSD ในหัวข้อ “Leveraging Partnership for Empowering People and Ensuring Inclusiveness and Equality: Role of Private Sector and Civil Society in Achieving SDGs” โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมกว่า 70 คน

5. การประชุมเวทีระดับสูงทางการเมืองว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (High-level Political Forum on Sustainable Development - HLPF) ครั้งที่ 7: เมื่อวันที่ 9-15 กรกฎาคม 2562 หม่อมหลวงดิศปนัดดา ดิศกุล ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมเป็นองค์ปาฐกในการประชุมคู่ขนาน หัวข้อ “Regional Contributions to Empower People and Promote Equality: Experiences, Lessons Learnt and Way Forward” ในการประชุม HLPF ซึ่งเป็นการประชุมด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ ภายใต้คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ จัดขึ้น ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา บอกเล่าประสบการณ์การดำเนินธุรกิจเพื่อสังคมของโครงการพัฒนาโดยดูฯ เพื่อแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างครบวงจร และการวางนโยบายเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เข้มข้นขึ้นในอนาคต มีผู้สนใจเข้าร่วมกว่า 70 คน

6. การเข้าร่วมประชุม “อาเซียนบวกสาม” ภายใต้หัวข้อ “การขับเคลื่อนกิจการเพื่อสังคมสู่ความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภูมิภาคอาเซียน” กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ ร่วมกับสมาคมธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise Thailand Association) บริติช เคานซิล (British Council) และคณะกรรมการกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) จัดการประชุมอาเซียนบวกสาม ด้วยเรื่องกิจการเพื่อสังคม ระหว่างวันที่ 6-8 มีนาคม 2562 ณ โรงแรม สวิสเทล กรุงเทพฯ รัชดา ภายใต้หัวข้อ “การขับเคลื่อนกิจการเพื่อสังคมสู่ความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภูมิภาคอาเซียน” โดยมีพลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานการเปิดประชุม

หม่อมหลวงดิศปนัดดา ดิศกุล ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ในฐานะนายกสมาคมธุรกิจเพื่อสังคมแห่งประเทศไทย ได้รับเชิญให้เข้าร่วมวงสนทนากับตัวแทนจาก บริติช เคานซิล (British Council) ยोंกง คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมของเอเชียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ (ESCAP) ประเทศไทย และสมาคมกิจการเพื่อสังคม ประเทศสิงคโปร์ ภายใต้หัวข้อ “การขับเคลื่อนกิจการเพื่อสังคมสู่ความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภูมิภาคอาเซียน”

หม่อมหลวงดิศปนัดดาเน้นว่าการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นหน้าที่ของทุกคน ไม่ใช่เพียงหน้าที่ของกิจการเพื่อสังคม หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ทุกคนต่างสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคมและโลกของเราได้ เช่น ผู้ที่กำลังดำเนินธุรกิจควรคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคมและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผู้บริโภคสามารถสนับสนุนโดยการเลือกซื้อสินค้าและบริการจากภาคธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคมและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แนวคิดและการปฏิบัติเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทางเลือกที่ยั่งยืน” ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการไขปัญหาทั้งพิษเสพติดและสารเสพติดได้

7. การประชุมวิชาการสารเสพติดระดับชาติ ครั้งที่ 11: สภาการณานาชาติที่มีผลต่อการใช้สารเสพติด (International Influences on Drug Abuse) หม่อมหลวงดิศปนัดดา ดิศกุล ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เป็นวิทยากรพิเศษในหัวข้อ “อนาคตของการพัฒนาทางเลือก” ในการประชุมวิชาการสารเสพติดระดับชาติ ครั้งที่ 11 จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหน่วยงานภาคี เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาด การป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมทั้งจุดประกายความคิดให้เกิดการนำไปประยุกต์ใช้จริง ตลอดจนพัฒนาศักยภาพให้แก่นักวิจัย นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานด้านสารเสพติดอย่างต่อเนื่อง

ปัญหายาเสพติดในวันนี้ได้วิวัฒนาการจากพืชเสพติดไปสู่สารเสพติดสังเคราะห์ ข้อมูลสถานการณ์โลกจากสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) พบว่า ปัญหาการปลูกพืชเสพติดในภูมิภาคของเราลดลง แต่ปัญหายาเสพติดสังเคราะห์เพิ่มสูงขึ้น โดยในประเทศไทยมีการนำเข้ายาบ้าและยาไอซ์ 26% จากประเทศในภูมิภาคนี้ ส่งผลให้รัฐบาลไทยเสี่ยงประมาณในการแก้ไขปัญหายาเสพติดสูงถึง 166,722 ล้านบาท

ส่วนใหญ่แล้ว แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในปัจจุบันจะดำเนินไปในแนวการป้องกันและปราบปรามซึ่งเป็นเชิงยุทธการ แต่ “การพัฒนาทางเลือก” จะมองต่างออกไป คือ เห็นว่าคนที่หลงเข้าไปอยู่ในวงจรของการค้ายาเสพติดยอมทำผิดกฎหมายเพราะไม่มีทางเลือก ไม่มีโอกาสในชีวิต ดังนั้น หากยังคงยากจน และสังคมยังไม่เปิดโอกาสให้คนเหล่านั้นได้สร้างชีวิตใหม่ ปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่อาจจะแก้ไขได้ แต่หากช่วยให้คนในพื้นที่ต่างๆ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างยั่งยืน

การที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มุ่งมั่นดำเนินงานด้านการพัฒนาทางเลือกทั้งในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยตรงฯ และในพื้นที่โครงการขยายผลอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมาได้พิสูจน์แล้วว่า “การพัฒนาทางเลือก” นอกจากจะสามารถแก้ปัญหายาเสพติดซึ่งเป็นปัญหาในอดีตได้แล้ว ยังสามารถแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ ยาบ้าและยาไอซ์ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในปัจจุบันได้อีกด้วย

ความร่วมมือกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมนี

ตามที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมนี (GIZ) ร่วมเป็นหุ้นส่วนในโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศด้านนโยบายยาเสพติดและการพัฒนา (Global Partnership on Drug Policies and Development - GPDPD) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการดำเนินนโยบายการพัฒนาทางเลือกอย่างมีประสิทธิภาพแก่ประเทศที่มีปัญหาปลูกพืชเสพติดตั้งแต่ปี 2559 และเสร็จสิ้นความร่วมมือในระยะที่ 1 ในปี 2561 ไปแล้วนั้น

ในปี 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และ GIZ ได้ลงนามในสัญญาความร่วมมือระยะที่ 2 เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ครอบคลุมระยะเวลาดำเนินงานระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2562 ถึงเดือนธันวาคม 2564 กิจกรรมภายใต้สัญญาประกอบด้วย การจัดการศึกษาดูงานด้านการพัฒนาทางเลือกของไทยให้แก่ประเทศเป้าหมายจำนวน 3 ครั้ง และการให้คำปรึกษาในพื้นที่ประเทศที่ต้องการดำเนินโครงการพัฒนาทางเลือกจำนวน 2 ครั้ง

เหตุการณ์สำคัญและกิจกรรมต่างๆ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ การดำเนินงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2562 โดยเสด็จพระราชดำเนิน ไปทรงเยี่ยมชมและติดตามผลการดำเนินงานด้านการ พัฒนาทางเลือกที่ยั่งยืนของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ โดยมี หม่อมราชวงศ์คัตติยา ดิศกุล ประธานกรรมการมูลนิธิ แม่ฟ้าหลวงฯ ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ เลขาธิการมูลนิธิ แม่ฟ้าหลวงฯ และคณะทำงานเฝ้าฯ รับเสด็จ ณ พื้นที่โครงการ พัฒนาโดยตุงฯ จังหวัดเชียงรายและพื้นที่ข้างเคียง

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา เสด็จพระราชดำเนิน ไปทรงตรวจเยี่ยมโครงการร้อยใจรักษ์ฯ ตำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งดำเนินงานสนับสนุนมาตรการ และนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติติต รวม 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 18 ตุลาคม 2561 ทรงบรรยายผลการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์ในรอบ 1 ปี ให้กับหน่วยงานราชการ ที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ ทอดพระเนตรการดำเนินงานของกลุ่มอาสา ทำดี หรือกลุ่มอาสาสมัครบำบัดยาเสพติด ทรงรับฟังบรรยาย เรื่องการดำเนินงานด้านสาธารณสุข และการจัดทำกฎระเบียบ ชุมชนในพื้นที่โครงการ พร้อมกันนั้นทรงมีพระปฏิสันถารกับ ชาวบ้านที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

ครั้งที่ 2 วันที่ 20 พฤศจิกายน 2561 พระราชทานเงิน ค่าแรงแต่อาสาทำดีรุ่นที่ 1 ซึ่งผ่านการตรวจสอบเสพติติตและ ผ่านการฝึกอบรมการทำงานกับโครงการ และทรงร่วมหารือกับ ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุขในประเด็นด้านสาธารณสุขและ แนวคิดในการจัดตั้งศูนย์บำบัดผู้ติดยาเสพติติตในพื้นที่ ตลอดจน ทรงรับฟังการบรรยายเรื่องข้าวนา และทรงร่วมเกี่ยวข้าวพันธุ์ หอมมะลิกับชาวบ้านที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ จำนวน 354 คน ตลอดจนทอดพระเนตรสินค้าในตลาดชุมชน ณ กาดหลวง ร้อยใจรักษ์อีกด้วย

ครั้งที่ 3 วันที่ 3 กรกฎาคม 2562 พระราชทานบัตรสมาชิก โครงการร้อยใจรักษ์ให้ผู้แทนหรือผู้นำชุมชนของแต่ละหมู่บ้านใน โครงการฯ ทรงรับฟังปัญหา ความต้องการ และความคิดเห็นของ ชาวบ้านที่มีต่อโครงการฯ พร้อมกันนี้ได้พระราชทานข้อคิดเห็น ให้ชาวบ้านที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ รวมถึงทรงนำเสนอแผนงานพัฒนา อาชีพด้านการเกษตรและปศุสัตว์ของโครงการฯ ด้วยพระองค์เอง

ทั้งยังทรงสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของหน่วยงานราชการในพื้นที่ เรื่องผลการบังคับใช้ระเบียบชุมชน และสถานการณ์ ความเปลี่ยนแปลงในชุมชนหลังจากการดำเนินงานโครงการร้อยใจรักษ์ การทรงงานอย่างติดตามใกล้ชิดด้วยพระองค์เองเหล่านี้ สร้างขวัญและกำลังใจอันดีแก่ชาวบ้าน ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ตลอดจนเจ้าหน้าที่โครงการฯ ในการทำงานพัฒนาเพื่อ แก้ไขปัญหาเสพติติตอย่างยั่งยืนต่อไป

การประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด ชายแดนภาคเหนือแบบเบ็ดเสร็จ

หม่อมราชวงศ์คัตติศักดิ์ อัครมฤตมการ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด ชายแดนภาคเหนือแบบเบ็ดเสร็จ (พ.ศ. 2562-2565) โดยมีพลอากาศเอกประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ เป็นประธานในพิธีเปิด พร้อมมอบนโยบายเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนงานตามแผน ทั้ง 7 มาตรการ และเกิดการขับเคลื่อนตามแผนอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 250 คน ในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคเหนือ

ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2562 ณ ห้องประชุมแกรนด์วิว 1 โรงแรมเชียงใหม่ แกรนด์วิว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หม่อมราชวงศ์คัตติศักดิ์ อัครมฤตมการ ร่วมงาน “ครบ 70 ปี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและมหาวิทยาลัยอินเดีย”

หม่อมราชวงศ์คัตติศักดิ์ อัครมฤตมการ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้รับเชิญจากมหาวิทยาลัยอินเดียเข้าร่วมงาน “ครบ 70 ปี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและมหาวิทยาลัยอินเดีย” ในฐานะศิษย์เก่าผู้ได้รับรางวัล Thomas Hart Benton Mural Medallion เมื่อปี 2559 ซึ่งถือเป็นรางวัลสูงสุดสำหรับศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยอินเดีย

นอกจากนี้ หม่อมราชวงศ์คัตติศักดิ์ อัครมฤตมการ ยังได้รับเชิญจาก Kelley School มหาวิทยาลัยอินเดีย กล่าวปาฐกถาเพื่อย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและศิษย์เก่า ซึ่งจะเป็นพลังที่สามารถสร้างประโยชน์ให้กับสังคมและโลกนี้ได้อย่างแท้จริง ดังเช่นความร่วมมือระหว่างมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และ Kelley School หม่อมราชวงศ์คัตติศักดิ์กล่าวว่า “ณ ตอนนี มหาวิทยาลัยอินเดีย โดยเฉพา Kelley School เป็นพันธมิตรทางวิชาการที่สำคัญของเรา เราเปิดโอกาสให้นักศึกษาปริญญาโทได้เรียนรู้เรื่องโครงการพัฒนาโดยดูๆ ตลอดจนภาคการศึกษา และเดินทางมาเรียนรู้ที่โดยดูด้วย เพื่อปรับคำแนะนำเชิงธุรกิจของเขาให้สอดคล้องกับภูมิสังคมและเป็นไปได้จริง”

พิธีเปิด “ฝายน้ำเหมย” โครงการพัฒนาทางเลือกเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนไทย-เมียนมาจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เพื่อแก้ปัญหาหน้าท่วมน้ำแล้ง

หม่อมหลวงคัตติศักดิ์ อัครมฤตมการ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จัดพิธีเปิด “ฝายน้ำเหมย” เพื่อแก้ปัญหาหน้าท่วมน้ำแล้งให้ชาวบ้านและเกษตรกรได้มีน้ำใช้ตลอดปี พร้อมพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวสร้างรายได้ที่ยั่งยืนต่อไป โดยมีส่วนราชการ สำนักงาน ป.ป.ส. ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมงานมากมาย เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562 ณ เมืองลิน จังหวัดท่าขี้เหล็ก สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ทั้งนี้การสร้าง “ฝายน้ำเหมย” เกิดจากความร่วมแรงร่วมใจของชาวเมืองลิน โดยมีมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สนับสนุนองค์ความรู้คำแนะนำเชิงเทคนิค และวัสดุอุปกรณ์ โดยใช้ “ศาสตร์พระราชา”

มุ่งเน้นการแก้ปัญหาโดยมี “คน” เป็นศูนย์กลาง ให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การระบุปัญหา ระบุความต้องการ รวมไปถึงร่วมออกแบบ และดำเนินกิจกรรมพัฒนาด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความเป็นเจ้าของ สามารถต่อยอดและขยายผลการพัฒนาต่อไปได้ด้วยตนเอง จนสามารถแก้ปัญหาหน้าท่วมที่ชาวบ้านเมืองลินประสบมาเป็นระยะเวลาหลายปี และในช่วงน้ำแล้งยังสามารถกักเก็บน้ำให้ชาวบ้านนำไปใช้อุปโภคบริโภค ตลอดจนได้ใช้ในการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต เพิ่มจำนวนรอบปลูกได้มากขึ้น ส่งผลให้มีรายได้ต่อปีเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ได้อีกด้วย

สัมมนาวิชาการ “การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับเด็กที่ไม่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่”

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จัดงานสัมมนาวิชาการระหว่างวันที่ 8 -9 สิงหาคม 2562 ณ หอประชุมนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในหัวข้อ “การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับเด็กที่ไม่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่” ของโรงเรียนต้นแบบในพื้นที่ โครงการพัฒนาโดยฯ และโรงเรียนขยายผลการพัฒนาทั้งสิ้น 39 โรงเรียน รวมถึงสาธิตการสอนระหว่างครูผู้สอนในจังหวัดเชียงราย กับครูผู้สอนในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ภายในงานมีผู้บริหารสถาบันการศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน นักศึกษา

และประชาชนที่สนใจจากจังหวัดเชียงรายและจังหวัดใกล้เคียงเข้าร่วมกว่า 600 คน

ปัจจุบัน องค์ความรู้ด้านการพัฒนาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ กลายเป็นต้นแบบที่ได้รับการยอมรับและเผยแพร่ในวงกว้าง โดยมีหลักการสำคัญคือ การปลูกคน ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน และคนรุ่นใหม่คือกำลังที่สำคัญที่สุด โดยการดำเนินงานด้านพัฒนาการศึกษานั้น มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้ตระหนักถึงประเด็นการใช้ภาษาไทยของเด็กในพื้นที่ซึ่งส่วนมากไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ จึงต้องให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องอย่างต่อเนื่องจริงจัง และได้พัฒนามาผ่านโรงเรียนต้นแบบในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยฯ 8 โรงเรียนตลอดระยะเวลา 13 ปีที่ผ่านมา

“โครงการคลินิกทันตกรรมเคลื่อนที่เฉลิมพระเกียรติฯ” ประจำปี 2562

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับ หน่วยทันตกรรมพระราชทาน ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จังหวัดยะลา และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา ให้บริการตรวจสุขภาพ รักษา และให้ความรู้เรื่องสุขภาพปากและฟันแก่ประชาชนในพื้นที่ที่ระหว่างวันที่ 10-11 กรกฎาคม 2562 ณ โรงเรียนบันนังสตาอินทจักร มิตรภาพที่ 200 ที่ระลึก ส.ร.อ. อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา เพื่อสืบสานแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นการจัดโครงการฯ ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ เป็นครั้งที่ 2 ในปี 2562 โดยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากเหล่าทันตแพทยอาสาสมัครให้บริการถอนฟัน อุดฟัน ขูดหินปูน และผ่าฟันคุด รวมถึงให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพปากและฟัน มีผู้เข้ารับการรักษาจำนวน 2,689 คน

ลงนาม MOU นำเทคโนโลยีอวกาศพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

หม่อมหลวงดิศปนัดดา ดิศกุล ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA ในงาน “Thailand Space Week 2019” มหกรรมอวกาศระดับนานาชาติ ณ อิมแพค ฟอรัม เมืองทองธานี เพื่อนำเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ มาใช้ในการวางแผนพัฒนาตามศาสตร์พระราชابนฐานแห่งความยั่งยืนในพื้นที่โครงการพัฒนาต่างๆ ของมูลนิธิ

แม่ฟ้าหลวงฯ ตลอดจนแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการ และนำข้อมูลที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่งต่อแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่...ผ่านหนังสั้น “ดอยตุง”

วันที่ 17 พฤษภาคม 2562 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จัดงานเปิดตัวภาพยนตร์สั้นของแบรนด์ดอยตุง 5 เรื่องที่สะท้อนแนวคิดการทำธุรกิจเพื่อสังคม ณ โรงภาพยนตร์ “ควอเทียร์ ซีเนียร์” ชั้น 4 ศูนย์การค้า “ดิ เอ็มควอเทียร์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้สังคมตระหนักถึงสังคมส่วนรวมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ตลอดจนสร้างความเข้าใจเรื่องการทำธุรกิจเพื่อสังคมอย่างแท้จริง

ภาพยนตร์สั้นทั้ง 5 เรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นมุมมองต่างๆ ของ “ดอยตุง” ตั้งแต่ความสุขของคนที่อยู่ในองค์กร ความทุ่มเทตั้งใจในการทำงาน ความรักในการทำงาน การคว้าโอกาสที่ได้รับ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ขณะเดียวกันก็พร้อมที่จะใช้เวลาและโอกาสในการพัฒนาคนเพื่อสร้างชิ้นงานที่มีคุณภาพ และสุดท้ายถ้าเราได้มาคือความสุขที่ได้แบ่งปันออกไปให้กับชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน นำเสนอผ่านช่องทาง YouTube DoiTung และ Facebook : DoiTung Club

“Thai Textile: A Touch of Thai” งานแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยผ่านแนวคิด “ผ้าไทยสู่สากล” ณ ประเทศญี่ปุ่น

หม่อมหลวงดิศปนัดดา ดิศกุล ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ คัดสรรผลิตภัณฑ์แฟชั่นขึ้นพิเศษจากแบรนด์ดอยตุงที่ผลงานมีฝีมือประณีตเข้ากับแนวคิดรักโลกด้วยนวัตกรรมการผลิตสิ่งทอจากขยะเหลือใช้ แสดงในงาน “Thai Textile: A Touch of Thai” ภายใต้ “โครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ” เส้นทางประเทศญี่ปุ่น จัดโดยกระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับหน่วยงานรัฐและเอกชน เพื่อเฉลิมพระเกียรติ “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” เผยแพร่พระราชกรณียกิจด้านการอนุรักษ์ส่งเสริมผ้าไทยด้วยแนวคิด “ผ้าไทยสู่สากล” โดยมีบุคคลสำคัญของไทยและญี่ปุ่นร่วมงานคับคั่ง ระหว่างวันที่ 19-26 สิงหาคม 2562 ณ ประเทศญี่ปุ่น

โดยจัดแสดงคอลเลกชัน “MAWATA - HILLTRIBE Bumble Jacket” และ “OVERSIZE - HILLTRIBE Bag” ที่ได้รับรางวัล DEmark Award Winner 2019 และคอลเลกชัน “Autumn/Winter 2018-2019”

แบรนด์ดอยตุงสร้างชื่อบนเวทีแฟชั่นระดับโลก ณ กรุงมิลาน อิตาลี ส่งผลิตภัณฑ์แฟชั่นร่วมแสดงงาน Milan Design Week 2019 และวางจำหน่ายในห้าง La Rinascente

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินงานพัฒนาผ้าทอมือไทยร่วมสมัย วิถีหัตถกรรมชุมชนดอยตุงมากกว่า 20 ปี ด้วยหลักคิดที่แตกต่างของงานออกแบบซึ่งรังสรรค์จากวัฒนธรรมชาติ สร้างเอกลักษณ์งานฝีมือที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างความยั่งยืนให้กับสังคม จนเป็นที่ยอมรับในวงการแฟชั่นระดับโลก จึงได้รับเชิญจาก กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ให้นำผลิตภัณฑ์แฟชั่นแบรนด์ดอยตุง คอลเลกชัน “Autumn/Winter 2018-2019” ร่วมจัดแสดงในงานดีไซน์ระดับโลก Milan Design Week 2019 ระหว่างวันที่ 9 - 14 เมษายน 2562

จากนั้น แบรนด์ดอยตุงยังได้นำสินค้าแฟชั่นคอลเลกชัน Spring/Summer 2019 ไปจัดแสดงและจำหน่ายที่ La Rinascente 1 ใน 13 ห้างสรรพสินค้าที่ดีที่สุดในโลก ณ กรุงมิลาน สาธารณรัฐอิตาลี ระหว่างวันที่ 16-29 เมษายน 2562 อีกด้วย

กระทรวงวัฒนธรรมประกาศให้ “ดอยตุง” เป็น 1 ใน 10 สุดยอดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของไทย

เมื่อเดือนพฤษภาคม 2562 กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ยกย่องให้โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เป็น 1 ใน 10 สุดยอดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของประเทศไทยที่ต้องไปเยือน เชิดชูเกียรติในการเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม รักษามรดกสำคัญของชาติ และเป็นพื้นที่ซึ่งสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเพิ่มคุณค่าให้กับศิลปวัฒนธรรมในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ มีชื่อเสียงในระดับประเทศและระดับสากล

งบแสดงฐานะการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่
30 กันยายน

	หมายเหตุ	2562	2561
		(บาท)	
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	109,176,850	178,111,042
เงินสดและเงินฝากธนาคารสำหรับโครงการพิเศษ	4	11,783	9,081,681
เงินลงทุนชั่วคราว	5	1,508,974	1,488,140
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ระยะสั้น	10	1,434,309,346	1,021,838,230
ลูกหนี้การค้า	6	43,105,705	36,446,472
สินค้าคงเหลือ	7	202,848,463	187,692,570
ดอกเบี้ยค้างรับ		6,947,875	1,749,259
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	8	41,664,129	22,071,592
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		1,839,573,125	1,458,478,986
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	9	13,750,000	13,750,000
เงินลงทุนในระยะยาวอื่น	10	-	390,000,000
ที่ดินอาคารและอุปกรณ์	11	287,233,179	270,124,499
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	12	7,517,647	8,350,623
สิทธิการเช่า		-	41,668
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	13	13,986,653	14,349,911
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		322,487,479	696,616,701
รวมสินทรัพย์		2,162,060,604	2,155,095,687

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการงบการเงินนี้

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่
30 กันยายน

หมายเหตุ 2562 2561

(บาท)

หนี้สินและทุนสะสม

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น		38,629,646	32,975,205
รายได้รับล่วงหน้า		5,666,765	7,875,110
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	14	33,446,160	32,922,688
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	15	8,701,947	4,176,595
รวมหนี้สินหมุนเวียน		86,444,518	77,949,598

รวมหนี้สินทั้งสิ้น

86,444,518 77,949,598

เงินสนับสนุนโครงการพิเศษ 16, 17 152,378,080 165,099,182

ทุนสะสม

ทุนสะสม	17	1,737,934,415	1,721,200,095
ทุนสำรองเงินทุนสนับสนุนโครงการ	17	185,303,591	185,303,591
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่า ของเงินลงทุน	10	-	5,543,221
รวมทุนสะสม		1,923,238,006	1,912,046,907

รวมหนี้สินและทุนสะสม

2,162,060,604 2,155,095,687

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบแสดงฐานะการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่
30 กันยายน

หมายเหตุ 2562 2561

(บาท)

งบรายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้

รายได้จากการขายและการให้บริการ		524,897,928	584,578,524
เงินอุดหนุน	16, 17.1	349,205,054	290,068,884
รายได้จากการลงทุน	18	46,398,237	26,440,267
เงินขดเชยจากประกันภัย		69,535	8,186
รายได้อื่น		91,118,907	65,077,738
รวมรายได้		1,011,689,661	966,173,599

ค่าใช้จ่าย

ต้นทุนขายและต้นทุนการให้บริการ		220,272,247	243,779,644
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริการ	19	170,306,846	176,520,858
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	20	604,376,248	531,216,651
รวมค่าใช้จ่าย		994,955,341	951,517,153

รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย

16,734,320 14,656,446

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage

รายงานประจำปี 2562

รายงานประจำปี 2562 ฉบับนี้ครอบคลุมระยะเวลา
การดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ระหว่างวันที่
1 ตุลาคม 2561 - 30 กันยายน 2562

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

กุมภาพันธ์ 2564

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2564 โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์

จัดพิมพ์โดย:

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
1875/1 ถนนพระราม 4 แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330 ประเทศไทย
โทรศัพท์: 0-2252-7114
www.maefahluang.org

พิมพ์ที่:

บริษัท เอส พี เค ฟิวเจอร์ชั่น จำกัด
24 ซอยจุฬา 4 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์: 0-2878-8936
www.antooffice.com

ISBN 978-616-7681-56-6

รายงานฉบับนี้พิมพ์ด้วยกระดาษรีไซเคิล 100%
และใช้หมึกธรรมชาติผลิตจากถั่วเหลือง (Soy Ink)

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage